

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
Ομοσπονδία Γυναικείων Σωματείων
ΧΡΥΣΟ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
Γραφεία: Βουλής 38, 10557 ΑΘΗΝΑ
Τηλ / FAX 210 32 27 609
www.ncgw.org
e-mail : ese-ncgw@ncgw.org

Εκτελεστική Επιτροπή 2019-20

Πρόεδρος : Ειρήνη Πανταζή -Μελίστα

Αντιπρόεδροι :

Θεοδοσία Πενταρβάνη
Λένα Κανέλλη-Κουτσελίνη
Αλεξάνδρα Καλογερά

Γενική γραμματέας :

Φανή Πεχλιβάνη

Ειδική γραμματέας :

Λίλιαν Ζέλλου

Ταμίας: Ιωάννα Δούκα

Μέλη:

Σούλα Αντωνίου
Ελένη Αργυριάδου
Μαρία Βασιλειάδου
Όλγα Βλουχάκη
Άννα Γεωργιάδου
Λιάνα Καλλιέρου
Τζίνα Κορέλλα
Αμαλία Ραγκούση
Νίνα Τζέλη

Αναπληρωματικά μέλη:

Φερενίκη Παναγοπούλου
Βάνα Σαραμάνη
Ίρις Μπαλόγλου

**** **

Συντακτική Επιτροπή

Ειρήνη Πανταζή –Μελίστα
Θεοδοσία Πενταρβάνη
Ελένη Βαλάσση-Αδάμ

**** **

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- * Επιστολή από την Πρόεδρο σελ 2
- * Φίλες που έφυγαν σελ 4
    Δέσποινα Βλαχοπούλου,
    Έφη Καλλιγά,
    Ρία Αναγνωστοπούλου
- * ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ε. σελ.7
- * ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ECICW σελ 8
    Γυναικοκτονία / Ημέρα του κοριτσιού/ τρομακτικοί αριθμοί
    της πανδημίας
- * Από τον ΟΗΕ
    Βία κατά των γυναικών και πανδημία COVID 19 σελ 10
- * Προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Ηνωμένα Έθνη
    / 75η σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σελ11
- * Gender ActionPlan III Σχέδιο Δράσης για Ισότητα των Φύλων σελ 13
- * Ξεφυλλίζοντας τον Τύπο σελ 14
- * Γονική Ισότητα σελ 17
    Ειρήνη Πανταζή - Μελίστα
- * Η Επιδημία του COVID-19 σελ19
    Λιάνα Καλλιέρου
- Τηλεδιάσκεψη - ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΓΕΝΟΥΣ ΘΗΛΥΚΟΥ σελ 24
- * Η Γυναίκα την εποχή της πανδημίας και της τηλεργασίας
    Θεοδοσία Πενταρβάνη- Υφαντή
- * Η κρίση της πανδημίας και οι ψυχολογικές
    επιπτώσεις στις γυναίκες
    Αθανασία Παπαδοπούλου

*****

Επιστολή από την Πρόεδρο

Φίλες και φίλοι του Ε.Σ.Ε.

Το έτος 2020 θα μείνει στη σκέψη όλων μας σαν ένα έτος ορόσημο, διότι μας έφερε αντιμέτους με έναν αδυσώπητο εχθρό. Τον ιό της ασθένειας COVID-19 οποίος αναγνωρίστηκε τον Δεκέμβριο του έτους 2019 στην πόλη Γιουχάν της Κίνας και αμέσως εξαπλώθηκε σε όλη την υφήλιο. Ο Π.Ο.Υ. στις 30-1-2020 αποφάσισε ότι η επιδημία του νέου κορωνοϊού συνιστά έκτακτη ανάγκη δημόσιας υγείας διεθνούς ανησυχίας και στις 11-3-2020 κήρυξε τον covid -19 ως πανδημία. Έκτοτε ο κορωνοϊός έχει μολύνει πάνω από 67.000.000 ανθρώπους παγκοσμίως. Περισσότερα από 20.000.000 κρούσματα έχουν καταγραφεί στην Ευρώπη μέχρι την 8-12-2020.

Η μεγάλη μεταδοτικότητα του ιού, η ταχεία εξάπλωσή του, η μη δυνατότητα αντιμετώπισής του με εμβόλια ή άλλες κατάλληλες θεραπείες είχε ως αποτέλεσμα την λήψη διάφορων μέτρων από τα κράτη προκειμένου να μειωθούν οι δυνατότητες μετάδοσής του, αλλά και να αποφευχθεί ο κίνδυνος κατάρρευσης της δημόσιας υγείας. Περιορισμοί στην κίνηση των ανθρώπων, κλείσιμο συνόρων, επιχειρήσεων, δικαστηρίων, σχολείων, υπηρεσιών, παρεμπόδιση συγκεντρώσεων, απαγόρευση πολιτιστικών εκδηλώσεων, καραντίνα για άτομα που είχαν εκτεθεί στον ιό, αλλά κυρίως, lock down, ήταν μεταξύ των αυστηρών μέτρων που ελήφθησαν με προτεραιότητα την υγεία των πολιτών.

Ο κορωνοϊός από την στιγμή εμφάνισής του μέχρι σήμερα επηρέασε και επηρεάζει τον τρόπο ζωής μας, αλλά και τα συναισθήματά μας. Καλούμαστε καθημερινά να αποφεύγουμε να αγγίζουμε μέρη του προσώπου μας, αντικείμενα, κουμπιά, ανελκυστήρες, διακόπτες. Κυρίως όμως καλούμαστε να αλλάξουμε τρόπο επικοινωνίας με τους γύρω μας ακόμα και τους πιο κοντινούς μας συγγενείς ή φίλους. Έτσι την πρόσωπο με πρόσωπο κοντινή και θερμή επικοινωνία, τις χειραψίες, τα φιλάκια και τις αγκαλιές κατάργησε η εξ αποστάσεως με μάσκα επικοινωνία, ο με χειρονομία χαιρετισμός και η τηλεπικοινωνία.

Εσώκλειστοι στα σπίτια μας, με αγωνία για την εξέλιξη των πραγμάτων, ακούμε ειδήσεις που δίνουν της κάθε ημέρας στοιχεία για την επιδημιολογική επιτήρηση στο σύνολο της χώρας μας. Στο άκουσμα των κρουσμάτων, θανάτων και τεστ η καρδιά μας σφίγγεται, γίνονται αναπόφευκτα αναγωγές και ο φόβος και το άγχος για την αβεβαιότητα της εξέλιξης της νόσου διαρκώς επιτείνεται.

Ένας στους τέσσερεις συμπολίτες μας πλέον εργάζεται υπό καθεστώς κατ' οίκον τηλεργασίας με εξαντλητικά σε πολλές περιπτώσεις ωράρια κατ' απαίτηση της επιχείρησης που τους ελέγχει και ενίοτε με μειωμένες αποδοχές. Άλλοι βιώνουν την μείωση των εισοδημάτων τους, άλλοι τελούν υπό καθεστώς ανεργίας και πολλοί νοιώθουν οικονομική ανασφάλεια για το μέλλον.

Ο κατ' οίκον υποχρεωτικός εγκλεισμός ανέδειξε και αύξηση περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας με θύματα κυρίως γυναίκες αλλά και παιδιά. Ο υποχρεωτικός και πολύωρος συγχρωτισμός και η αναγκαστική τριβή των συζύγων ή συντρόφων, με ιστορικό σφοδρών διενέξεων και βίαιων συμπεριφορών, όξυναν τα επεισόδια βίας μεταξύ τους. Ο άνδρας νοιώθοντας ότι έχει τον απόλυτο έλεγχο στο θύμα- γυναίκα γίνεται ακόμη πιο επιθετικός και βίαιος εκμεταλλευόμενος την απομόνωση, τον εγκλωβισμό, τον φόβο και την έλλειψη βοήθειας από οικείους ή από την Πολιτεία, που νοιώθει η γυναίκα.

Τέλος ένα τεράστιο οικονομικό κόστος υπέστη η ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία λόγω της πανδημίας και των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπισή της. Σ' αυτό ευθύνεται κυρίως ο τουρισμός που επλήγη λόγω απαγόρευσης μετακινήσεων από άλλες χώρες και ταξιδιών, το κλείσιμο των επιχειρήσεων, η μείωση θέσεων εργασίας και η αύξηση της ανεργίας. Οι γυναίκες και τα κορίτσια επηρεάστηκαν δυσανάλογα. Σύμφωνα με την Ε.Ε. το ποσοστό απώλειας θέσεων εργασίας γι' αυτές είναι 1,8 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των ανδρών ενώ το ποσοστό φτώχειας μεταξύ των γυναικών θα μπορούσε να ανέλθει σε 9.1%. Πολλές γυναίκες χρειάστηκε να ασχοληθούν με την οικογενειακή μέριμνα (λόγω του κλεισίματος των σχολείων και ΚΑΠΗ) και βίωσαν πιο έντονα

την κοινωνική και οικονομική απομόνωση με τους δείκτες να προδιαγράφουν ότι είναι πιο πιθανό να χάσουν τη δουλειά τους στην μετά covid εποχή.

Με αφορμή τις παραπάνω ανατροπές που ο κορωνοϊός και η πανδημία έφεραν στη ζωή των ατόμων και την επακόλουθη αβεβαιότητα ως προς το αν αυτά θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν την καθημερινότητά τους εγείρονται έντονα συναισθήματα θυμού, αδικίας, λύπης, φόβου και άγχους. Πάνω από 100.000 άτομα υπό το κράτος αυτών των συναισθημάτων ζήτησαν βοήθεια από την γραμμή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης 1036 από αρχές Απριλίου 2020, ενώ το διάστημα της πρώτης καραντίνας οι κλήσεις για καταγγελία ενδοοικογενειακής βίας προς την τηλεφωνική γραμμή υποστήριξης S.O.S. 15900 αυξήθηκαν κατά 23%.

Στα θετικά της πανδημίας καταγράφεται το ότι κατά την διάρκειά της επεκράτησε η ιδέα της ευρωπαϊκής ενότητας και της αλληλεγγύης. Ειδικότερα;

Τα Κράτη μέλη της Ε.Ε. αποφάσισαν την από κοινού αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που εμφάνισε ο τομέας της οικονομίας και της υγείας με την θέσπιση μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής και στήριξης της ρευστότητας για να ενισχυθούν τα συστήματα υγείας να ανακουφισθούν οι κλάδοι και οι πολίτες που πλήττονται ιδιαίτερα από την Πανδημία, να διατηρηθούν οι θέσεις εργασίας και να μην υπάρξει ραγδαία αύξηση στο κλείσιμο των επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε μέριμνα και για τις γυναίκες τις οποίες **οι υγειονομικές και κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της κρίσης COVID-19** επηρεάζουν κατά τρόπο δυσανάλογο έναντι των ανδρών. Συγκεκριμένα εκπόνησε ένα νέο σχέδιο δράσης με σκοπό την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών ζητώντας την επιτάχυνση της προόδου όσον αφορά την ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών και την διασφάλιση των κεκτημένων στον τομέα της ισότητας των φύλων.

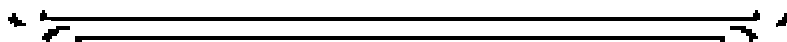
Το ελληνικό σύστημα υγείας αντεπεξήλθε επιτυχώς στο πρώτο κύμα κορωνοϊού. Η αποτελεσματικότητά του οφείλεται στην κινητοποίηση θεσμών και Μ.Κ.Ο., στην προώθηση της αλληλεγγύης, στην επίδειξη ατομικής και συλλογικής ευθύνης, στην εξασφάλιση πόρων και στην δημιουργία νέων επαρκώς και καλύτερα στελεχωμένων κοινωνικών δομών. Ήδη και στο β' κύμα της πανδημίας καταβάλλονται υπεράνθρωπες προσπάθειες αντιμετώπισης της κατάστασης που με εντονότερο τρόπο έχει εισβάλει στη ζωή μας. Και φυσικά όπως σε όλο τον κόσμο έτσι και στην Ελλάδα πνέει πλέον ένας αέρας αισιοδοξίας λόγω του ότι τα εμβόλια που έχουν εγκριθεί, θα διατεθούν από αρχές του 2021.

Όπως και κάθε άλλη κρίση έτσι και η παρούσα πανδημία κάποια στιγμή θα φύγει από την ζωή μας. Πώς όμως θα συνεχίσει η ζωή μας στην μετά την Πανδημία εποχή, μετά από όσα βιώσαμε και όσα πρόκειται να αντιμετωπίσουμε ως συνέπειες της παρελθούσης κρίσης; Λίγο πολύ όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι θα πρέπει να προσαρμοστούμε σε ένα νέο περιβάλλον με εφόδια την πλούσια εμπειρία και την κριτική και ψυχολογική σκέψη και ωριμότητα που αποκτήσαμε, και καλλιεργήσαμε τον καιρό της δοκιμασίας. Η ενδοσκόπηση στο βαθύτερο εγώ μας, η αποκωδικοποίηση των ανθρώπινων ουσιαστικών και όχι των περιττών αναγκών μας, η αλλαγή των αντιλήψεων και συνθηθειών μας, ήδη μας έχει κάνει πιο σοφούς και πιο υπεύθυνους ώστε με ατομική ευθύνη με συνεργασία και συλλογική προσπάθεια να επιτύχουμε την ομαλή μας είσοδο στη νέα κατάσταση που θα έλθει.

Εύχομαι σε όλους και όλες το έτος 2021 να ανοίξει την πύλη του αφήνοντας πίσω τις πληγές της πανδημίας και να μας υποδεχθεί σε ένα περιβάλλον όπου θα επικρατεί αισιοδοξία, υγεία και ευτυχία.

Η Πρόεδρος

Ειρήνη Πανταζή- Μελίστα

Απουσίες 2020

Δέσποινα Βλαχοπούλου, Έφη Καλλιγά, Ρία Αναγνωστοπούλου

***** ** ***** ** ***** ** ***** ** ***** ** ***** ** *****

Το ΕΣΕ αυτό το χρόνο έχασε τρία στελέχη του, τρεις αγαπημένες φίλες:
τη Δέσποινα Βλαχοπούλου, την Έφη Καλλιγά, τη Ρία Αναγνωστοπούλου. Το ΔΣ έστειλε «ανακοίνωση» στις εφημερίδες, «θερμά συλλυπητήρια» στις οικογένειές τους, τα σωματεία συλλυπήθηκαν το ΕΣΕ για την απώλεια της Έφης.

Οι περιορισμοί λόγω επιδημίας Κορονο-ιού μας στέρησαν την ανακούφιση που δίνουν οι παραδοσιακές διαδικασίες θλίψης, συμμετοχή στην κηδεία, δημόσιοι αποχαιρετισμοί, συλλυπητήρια σε συγγενείς και φίλους. Νοιώθουμε πίκρα που δεν μπορέσαμε να μοιραστούμε τις τελευταίες τους μέρες, που είχαμε καιρό να επικοινωνήσουμε μαζί τους. Εμείς, οι φίλες από το ΕΣΕ, από την απομόνωσή της η καθεμιά, ανταλλάξαμε τηλεφωνήματα και e-mail προσπαθώντας να συνέλθουμε από το σοκ, να μοιραστούμε το πένθος μας και να αλληλο-παρηγορηθούμε. Δημοσιεύουμε κάποια από αυτά τα σημειώματα που γράφτηκαν με ιδιαίτερη συγκίνηση.

***** ** ***** ** ***** ** *****

Αθήνα 24-8-2020

Η θλιβερή είδηση του θανάτου της **Δέσποινας Βλαχοπούλου** βύθισε όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ε. Σ. Ε. σε βαθιά θλίψη. Η απώλειά της άφησε στο Ε.Σ.Ε ένα μεγάλο κενό. Υπήρξε σπουδαία συνεργάτις, φίλη, πάντα αγωνίστρια για τα δικαιώματα των γυναικών. Ας είναι ελαφρό το χώμα που θα την σκεπάσει.

Η πρόεδρος του Ε. Σ. Ε. Ειρήνη. Πανταζή

***** ** ***** ** ***** ** *****

Αθήνα 18-11-2020

Αγαπητές φίλες καλημέρα.

Είμαι στη δυσάρεστη θέση να σας ανακοινώσω ότι η αγαπημένη μας φίλη **Έφη Καλλιγά, επίτιμη Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων** έφυγε από κοντά μας σήμερα το πρωί.. Υπήρξε σπουδαία γυναίκα, Σύμβολο σοφίας, αποφασιστικότητας, ακούραστη αγωνίστρια. Υπηρέτησε επί μακρόν και αποτελεσματικά τους σκοπούς του Ε.Σ.Ε. Για όλες μας υπήρξε μέντορας, παράδειγμα προς μίμηση και είμαστε περήφανες που συνεργαστήκαμε μαζί της.

Καλό ταξίδι Έφη. Θα σε θυμόμαστε πάντα.

Η Πρόεδρος του Ε. Σ. Ε. Ειρήνη. Πανταζή

***** ** ***** ** ***** ** *****

Αγαπητές φίλες σας ανακοινώνω με λύπη ότι η γλυκιά μας **Ρία Αναγνωστοπούλου** δεν είναι πια μαζί μας. Απεβίωσε χθες το μεσημέρι. Η κηδεία της θα γίνει το Σάββατο ώρα 12.00 στο Νεκροταφείο Ζωγράφου. Υπήρξε μια γυναίκα η οποία ήταν πάντα πρόθυμη και έτοιμη να προσφέρει υλικά και ηθικά τις υπηρεσίες της για τους σκοπούς του Ε.Σ.Ε..

ΚΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ ΡΙΑ

Ειρήνη Πανταζή- Μελίστα

***** ** ***** ** ***** ** *****

«ΤΟΤΕ ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝΕ ΟΤΑΝ ΤΟΥΣ ΛΗΣΜΟΝΑΜΕ»

Το Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων το 2020 αποχαιρέτησε με θλίψη τρεις εκλεκτές και αγαπημένες φίλες του, οι οποίες υπηρέτησαν σε διάφορες θέσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΕΣΕ, είχαν σημαντική παρουσία και άφησαν το αποτύπωμά τους .

Εφη Καλλιγά: Πρόεδρος επί σειρά ετών και επίτιμη πρόεδρος . Πρωτοπόρος και πολυβραβευμένη. Διέθετε ευρυμάθεια ,σοφία, μαχητικότητα. Υπερασπίζετο αξίες και ως το τέλος της ζωής της ήταν ενεργός πολίτης. Έφη μου ήσουν Μέντορας και σημείο αναφοράς .

Δέσποινα Βλαχοπούλου: Ταμίας και Αντιπρόεδρος, εργατική, αποτελεσματική, πρόθυμη, δυναμική, πολυπράγμων. Σε όποια οργάνωση και μετερίζι βρέθηκε, υπηρέτησε ευσυνείδητα για την ειρήνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ισότητα των φύλων.

Δέσποινά μου, θα θυμάμαι πάντα με πόση αξιοπρέπεια και στωικότητα αντιμετώπιζες τις δοκιμασίες της ζωής σου και της οικογένειάς σου.

Ρία Αναγνωστοπούλου: Αντιπρόεδρος, ήρεμη δύναμη, μεθοδική, δοτική γενναιοδωρη, αρωγός στον συνάνθρωπο. Ρία μου, δεν ξεχνώ την ευγένειά σου, τη συνεργασία μας και τον τρόπο που ξεπερνούσες τις πικρίες σου.

Θεοδοσία Πενταρβάνη –Υφαντή

***** ** *

Αγαπητές φίλες,

Σήμερα το πρωί με ειδοποίησαν ότι ακυρώνεται το ραντεβού που είχα με τη **Ρία Αναγνωστοπούλου** για οδοντιατρική θεραπεία. Η αγαπημένη μας Ρία έσβησε ήρεμα στο κρεβάτι της.

Η Ρία δεν ήταν μόνο μια αξιαγάπητη φίλη, αλλά και ένας ακέραιος χαρακτήρας με ανοιχτό μυαλό και σπάνια ευγένεια. Μέχρι τελευταία στιγμή ήταν πρόθυμη να προσφέρει με ειλικρίνεια και συνέπεια

Ιωάννα Δούκα, οδοντίατρος

***** ** *

ΡΕΚΒΙΕΜ

Αγαπητές φίλες του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων,

Είμαι συντετριμμένη από την απώλεια της αγαπημένης και ακριβής μου φίλης **Έφης Καλλιγά**, με λόγια δεν μπορώ να αποδώσω τον άφατο πόνο που μου προκάλεσε η αποδημία της από τον επίγειο και φθαρτό κόσμο.

Η Έφη πρώτα απ' όλα υπήρξε Κυρία, ένας άνθρωπος υψηλής αισθητικής και αίσθησης ιστορικού καθήκοντος, όπως έδειξε το πολύπτυχο και πολυσήμαντο έργο της, αποτέλεσμα επιστράτευσης όλων των δυνάμεων της ψυχής και του νού της, εγγύηση του παρόντος στο μέλλον.

Με το απαράμιλλο ήθος της, την δημοκρατική της ευαισθησία, τη σεμνότητα του χαρακτήρα της, ως επικεφαλής γυναικείων σωματείων, δίδαξε αρετή και ηθική, γιατί η αλήθεια της ύπαρξης είναι ελευθερία και ηθική, έγινε δημιουργός ιστορίας. Οι έγνοιες της για τα νεαρά κορίτσια (Σώμα Ελληνίδων Οδηγών) για τα δικαιώματα της γυναίκας (ΕΣΕ , Ευρωπαϊκό Lobby Γυναικών , Ετ. Οικογενειακού Προγραμματισμού) για τα παιδιά με αναπηρία (Χατζηπατέριο ΚΑΣΠ) για την ακριτική μας πατρίδα Θράκη- ούσα η ίδια τέκνο μιας χαμένης πατρίδας, έγιναν φως και φώτισαν την τρικυμιώδη και σκοτεινή θάλασσα του ιστορικού μας βίου.

Αλήθεια πόσο λιγοστεύει ο κόσμος μας, όταν χάνει κανείς από τον ορίζοντα της προσωπικής του μυθολογίας. Την ένταση του ζωντανού παραδείγματος όταν σβήνει το αγαπημένο πρόσωπο. Ναι εσύ, Έφη. Η γη της Αθήνας θα υποδεχτεί στο αναπόδραστο ταξίδι σου στην αιωνιότητα, τα ελαφρά σου πέλματα, γιατί πάνω της, ως ΑΝΘΡΩΠΟΣ και Αρχιτέκτονας - Πολεοδόμος, ίδρυσες τα όνειρα!!

Καλό σου ταξίδι αγαπημένη φίλη,

Σούλα Αντωνίου

***** ** *

Φίλες Καλησπέρα,

Το γυναικείο κίνημα, οι σοβαρότερες γυναικείες Οργανώσεις, με δηλώσεις τους τίμησαν την μνήμη της δικής μας **Έφης Καλλιγά**. Ήταν πραγματικά εμβληματική μορφή του ελληνικού αλλά και ευρωπαϊκού γυναικείου φεμινιστικού κινήματος. Με πράο ύφος προσπαθούσε και το επετύγχανε να λειτουργούμε με όρους πολιτικού πολιτισμού στις συναθροίσεις μας. Πολύ νεότερη εγώ, έκανα «φροντιστήριο» πολιτικής συμπεριφοράς.

Οι οργανώσεις που δουλεύαμε μαζί για να επιτύχουμε την ενσωμάτωση της αρχής της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές, προέρχονταν από όλους τους πολιτικούς χώρους, μόνον 3-4 ήταν χωρίς πολιτικές εξαρτήσεις και όλες μαζί προσπαθούσαμε με όλες τις δυνάμεις μας να επιτύχουμε τον κοινό μας σκοπό. Διαφωνίες και εντάσεις ήταν φυσικό να υπάρχουν, αλλά η Έφη, πρώτο βιολί στην ορχήστρα, έδινε τον τόνο και ήρεμα μάθαμε να λειτουργούμε με σύνεση και αξιοπρέπεια, κτίζοντας φιλίες που κρατούν, χρόνια τώρα.

Περάσαμε με την Έφη ατέλειωτες ώρες εργασίας. Θυμάμαι την επεξεργασία και την υποβολή προτάσεων για την πράσινη βίβλο για την οικονομική και εργασιακή πολιτική της ΕΕ και εν συνεχεία της λευκής βίβλου, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του CEDAW. Θυμάμαι την συνεργασία μας για την σύνταξη της Εθνικής έκθεσης για την παγκόσμια συνδιάσκεψη του Πεκίνου για την κατάσταση των γυναικών στη χώρα μας, συμμετέχοντας στις εργασίες τόσο της επιτροπής των ΜΚΟ, όσο και της εθνικής αντιπροσωπείας, ενσωματώνοντας στα κείμενα τις επισημάνσεις της.

Περνούν από μπροστά μου οι αναμνήσεις από την μακρά θητεία της στη διοικούσα επιτροπή του Ελληνικού τμήματος του ευρωπαϊκού Λόμπυ γυναικών που τότε είχε ιδιαίτερο κύρος, γιατί τότε κτίζονταν οι μηχανισμοί ισότητας της ΕΕ και η ενημέρωση που μας παρείχε ήταν η καλύτερη και πληρέστερη που έγινε ποτέ. Ήταν υπόδειγμα εργατικότητας, συγκροτημένης σκέψης, συντροφικότητας και διαλλακτικότητας.

Ήταν υπόδειγμα για όλες μας και είναι σημείο αναφοράς για τις νεότερες.

Θα την θυμόμαστε!

Λίλιαν Ζέλλου, πολιτικός επιστήμων

***** ** ***** ***** ** *****

Σκόρπιες αναμνήσεις

Θυμάμαι τη γλυκύτατη Ρία Αναγνωστοπούλου κάθε φορά που πιάνω ένα φακελάκι επισκεπτηρίων: Παραμονή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του ΕΣΕ, ένιωθε υπεύθυνη για τα πάντα αλλά αγωνιούσε ειδικά, κάθε χρόνο, αν φτάνουν τα φακελάκια για τους λαχνούς! Μόλις τη διαβεβαίωνα ότι έχουμε προμηθευτεί αρκετά με καθυσύχαζε «μη σε νοιάζει, θα τους φτιάξω εγώ τους λαχνούς, πήγαινε τώρα σπίτι σου να μη σε περιμένει ο άντρας σου».

Θα θυμάμαι τη Ρία κάθε Δεκαπενταύγουστο και κάθε 21 Νοεμβρίου. Κάθε χρόνο έκανα λάθος και πάντα με παρηγορούσε «όχι, δε γιορτάζω σήμερα αλλά ποσολύ χαίρομαι που με πήρες τηλέφωνο»

Θα θυμάμαι τη Ρία να προσέρχεται στις Συνεδριάσεις του ΕΣΕ κρατώντας πάντα, μα πάντα, μεγάλο κουτί με ζεστά μηλοπιτάκια για όλους. Ευπρόσδεκτα! Μα δε συνειδητοποιούσε, μέσα στη μεγάλη της σεμνότητα, πως το δώρο που μας χάριζε δεν ήταν τα μηλοπιτάκια αλλά η θερμή παρουσία της που τύλιγε με θετική αύρα τους γύρω της.

Θα θυμάμαι τη Δέσποινα Βλαχοπούλου πάντα κομψή, δυναμική, αποφασισμένη να μην παραιτηθεί, να προχωρήσει. Είχε μια αξιοθαύμαστη τεχνική να αποσιωπά ή να υποβαθμίζει -όσο γινόταν- όσα δυσάρεστα υπέφερε, «Ναι, τώρα είμαι καλά, συνήλθα» «Χειροτέρεψα πάλι εγώ αλλά, ευτυχώς, όλοι στο σπίτι είναι μια χαρά». Έλαμπε το πρόσωπό της όταν μιλούσε για την οικογένειά της.

Θυμάμαι πόσο ζοριζόταν ως ταμίας με τα μίξερα λογιστικά του ΕΣΕ. Μόνο μετά από κατ'ιδίαν ανάκριση παραδεχόταν ότι είχε αναγκαστεί να πληρώσει από την τσέπη της για «να μην εκτεθεί το ΕΣΕ». Δεν της λέγαμε ευχαριστώ, τη μαλώναμε!

Θυμάμαι τις διαπραγματεύσεις της όταν έπρεπε να δώσουμε κάποιο πουρμπουάρ, σε γκαρσόνια, σε εργάτες, στην καθαρίστρια: «Μα, μην είμαστε τσιγκούνες! Να δώσουμε κάτι παραπάνω! Ντροπή! Δούλεψαν οι άνθρωποι!»

Μένω με κάποιες ενοχές που είχα καιρό να επικοινωνήσω μαζί της, που δε πρόλαβα να της πω πόσο εκτιμώ αυτά που έχει προσφέρει στο ΕΣΕ, πόσο τη θαύμαζα για το σθένος της. Μένω με την ανακούφιση ότι τέλειωσε τις μέρες της μακριά από νοσοκομεία, στην αγκαλιά της οικογένειάς της.

Δε θα θυμάμαι την Έφη Καλλιγά. Ό,τι μου πρόσφερε στην μακρόχρονη συνεργασία μας, ό,τι μοιραστήκαμε, ό,τι μου χάρισε από την προσωπικότητά της, την πείρα της, δεν συγκαταλέγεται στις αναμνήσεις μου, δεν έχει χαραχτεί στη μνήμη μου: Έχει ενσωματωθεί στο χαρακτήρα μου και το χρησιμοποιώ κάθε μέρα χωρίς να σημειώνω την προέλευσή του. Θα συνεχίζω να λειτουργώ με την Έφη όπως πριν. **Θα την ξεχνάω κάθε μέρα!**

Ελένη Αδάμ

***** ** ***** ***** ** *****

Την **Δευτέρα 3-2-2020** έγινε με μεγάλη συμμετοχή, στο ξενοδοχείο ΑΜΑΛΙΑ Αθηνών, η κοπή της βασιλόπιτας του Ε.Σ.Ε. Στην εκδήλωση παρουσιάστηκε στα μέλη του Ε.Σ.Ε. και τιμήθηκε η διακεκριμένη καθηγήτρια Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μαρία Ευθυμίου, η οποία ανέπτυξε το θέμα << Διεθνείς Ιστορικές Συνισταμένες που βελτίωσαν την θέση της Γυναίκας>>. Το πλούσιο βιογραφικό και την προσωπικότητα της κ. Μ. Ευθυμίου παρουσίασε στα μέλη μας η Αντιπρόεδρος του Ε.Σ.Ε., φιλόλογος Θεοδοσία Πενταρβάνη –Υφαντή. Η κυρία Ευθυμίου γοήτευσε το ακροατήριο ξεναγώντας το σε σημαντικές στροφές της πορείας των γυναικών από την αρχή της ιστορίας και συμμετείχε ενεργά στις ενθουσιώδεις χορευτικές εκδηλώσεις που ακολούθησαν την ομιλία. Παρά το ότι η Εκτελεστική Επιτροπή είχε προγραμματίσει και άλλες εκδηλώσεις με την εμφάνιση του κορωνοϊού δεν κατέστη δυνατή η διενέργειά τους και ματαιώθηκαν λόγω των μέτρων που επεβλήθησαν για να προστατευθεί η δημόσια υγεία.

Το **Σάββατο 5-12-2020** η Ε.Ε. του Ε.Σ.Ε. διοργάνωσε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα <<Πανδημία γένους θηλυκού>>. Μίλησαν 1) η Θεοδοσία Πενταρβάνη – Υφαντή, φιλόλογος και Αντιπρόεδρος του Ε.Σ.Ε. με θέμα <<Η Γυναίκα την εποχή της Πανδημίας και της Τηλεργασίας>> και 2) η Αθανασία Παπαδοπούλου, ψυχίατρος, Επιμελήτρια Α' Ε.Σ.Υ. Υπεύθυνη Τμήματος Διασυνδετικής Συμβουλευτικής Ψυχιατρικής Β' Πανεπιστημιακής Ψυχιατρικής Κλινικής ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ με θέμα << Η κρίση της Πανδημίας και οι ψυχολογικές επιπτώσεις αυτής στις γυναίκες>>. Η εκδήλωση ήταν πολύ ενδιαφέρουσα και όσοι την παρακολούθησαν υπέβαλαν πολλές ερωτήσεις στις ομιλήτριες. (Βλέπε πλήρη κείμενα σελ. 24)

Συμμετοχή σε διαδικτυακές εκδηλώσεις

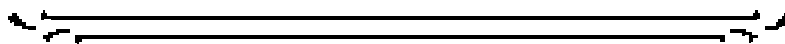
Εξ αιτίας της πανδημίας η παρουσία του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων πλέον γίνεται μέσω της συμμετοχής μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής του, σε διάφορες τηλεδιασκέψεις που γίνονται για θέματα που αφορούν την γυναίκα, την ισότητα και την οικογένεια.

* **22 Μαΐου 2020** Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αίθουσα της Γερουσίας της Ελληνικής Βουλής. Θέμα ημερήσιας διάταξης <<Ενδοοικογενειακή βία στον καιρό του κορωνοϊού: Οι γυναίκες οργανώσεις καταθέτουν την εμπειρία τους>> Το Ε.Σ.Ε εκπροσώπησε το μέλος της Ε.Ε. Λίλιαν Ζέλλου. Μέσω της τηλεδιάσκεψης αυτής έγινε ενημέρωση της επιτροπής από τις Μ.Κ.Ο. και ακούσθηκαν τρόποι αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας κατά την περίοδο της πανδημίας .

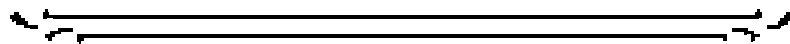
* **29 Οκτωβρίου 2020** Στην Διαδικτυακή εκδήλωση που διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων με θέμα «**Μένουμε υγιείς: έγκαιρα και θετικά νικάμε τον Καρκίνο του Μαστού**» , με αφορμή τον μήνα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τον καρκίνο του μαστού συμμετείχε η Πρόεδρος του Ε.Σ.Ε.

* **25 Νοεμβρίου 2020** Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα εξάλειψης της βίας κατά των γυναικών διενεργήθηκε στις από την Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων διαδικτυακή συζήτηση σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει η ελληνική πολιτεία κατά της βίας των γυναικών, την οποία παρακολούθησαν η Πρόεδρος και η Αντιπρόεδρος του Ε.Σ.Ε. κ. Θεοδοσία Πενταρβάνη.

* **Στις 9-11-2020** έγινε με τηλεδιάσκεψη η Γενική Συνέλευση του Ευρωπαϊκού Κέντρου του Διεθνούς Συμβουλίου Γυναικών (ECICW-CECIF) στην οποία συμμετείχε η Πρόεδρος Ειρήνη Πανταζή- Μελίστα ως εκπρόσωπός του Ε.Σ.Ε. Η ημερήσια διάταξη περιλάμβανε έκθεση της Προέδρου του Brigitte Polonovski, έκθεση της Γενικής Γραμματέως Magda De Mayer, έκθεση της ταμίας Martine Marendel και έκθεση της εργασίας των αντιπροσώπων του Ε.Κ.Δ.Σ.Γ. στους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς, καθώς και εκθέσεις των Εθνικών Συμβουλίων..

Από το Ευρωπαϊκό Κέντρο του Διεθνούς Συμβουλίου Γυναικών (ECICW- CECIF)

ΓΥΝΑΙΚΟΚΤΟΝΙΑ

Η Γενική Γραμματέας του CECIF Magda de Meyer, στην έκθεσή της προς τα μέλη του, αναφέρει ότι το φαινόμενο της γυναικοκτονίας ιδιαίτερα για το έτος 2019 απετέλεσε ένα καυτό θέμα για όλο τον κόσμο, που προκάλεσε μαζικές πορείες διαμαρτυρίας, ιδίως στη Ν. Αφρική και σε χώρες της Ευρώπης, οι οποίες και το έφεραν στην πολιτική ατζέντα όλης της Ευρώπης. Σύμφωνα με την Eurostat έγιναν οι παρακάτω καταγραφές γυναικοκτονιών στην Ευρώπη το 2017. Στην Γερμανία 189, στην Γαλλία 123, στην Ρουμανία 84, στην Αγγλία 70, στην Ιταλία 65, στην Ισπανία 54, στην Φινλανδία 20, στην Ελλάδα 11, στην Β. Ιρλανδία 8, στην Λιθουανία 7, στην Λετονία 6. Σε μερικές πόλεις όπως το Βέλγιο δεν υπάρχουν στατιστικές για γυναικοκτονίες. Οι γυναικείες οργανώσεις είναι αυτές που συλλέγουν τους αριθμούς των γυναικοκτονιών με βάση άρθρα που δημοσιεύονται στον τύπο. Βέβαια αυτό είναι μια υποεκτίμηση καθώς δεν καταγράφονται όλες οι δολοφονίες στον τύπο. Αλλά είναι μια μέθοδος δράσης για να ζητηθεί πολιτική προστασία για την γυναικοκτονία. Από τις παραπάνω περιπτώσεις προκύπτει ότι η γυναικοκτονία δεν είναι ένα περιθωριακό φαινόμενο. Συμβαίνει σε όλες τις ηλικίες, τις κοινωνικοοικονομικές τάξεις και πολιτισμούς. Δεν γνωρίζει σύνορα και μπορεί να υπάρχει σε όλη την Ευρώπη.

Για την γυναικοκτονία δεν υπάρχει νομικός χαρακτηρισμός σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Ο όρος έγινε γνωστός την δεκαετία του 1970 και χρησιμοποιήθηκε από την Νταϊάνα Ράσελ, εγκληματολόγο, εξειδικευμένη στη σεξουαλική βία στο βιβλίο της <<Γυναικοκτονία οι πολιτικές δολοφονίες γυναικών>>. Αναφέρεται σε δολοφονίες γυναικών και κοριτσιών κυρίως διότι ήταν γυναίκες. Χρησιμοποίησε τη λέξη γυναικοκτονία για να καταστήσει σαφές ότι το κίνητρό της είναι ο μισογυνισμός.

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) το έτος 2017 έδωσε τον ακόλουθο ορισμό για την γυναικοκτονία). <<Η δολοφονία μιας γυναίκας από ένα στενό σύντροφο και ο θάνατος της γυναίκας σαν αποτέλεσμα μιας πρακτικής η οποία είναι επιζήμια για γυναίκες. Ως στενός σύντροφος εκλαμβάνεται ένας πρώην ή τωρινός σύζυγος ή σύντροφος ανεξάρτητα αν ο δράστης μοιράζεται ή έχει μοιρασθεί την ίδια κατοικία με το θύμα>>. Η ίδια (παραπάνω Γ. Γραμματέας του CECIF) συντόνισε ένα working group το οποίο συγκέντρωσε στοιχεία που είχαν προκαταρτιστεί για υποθέσεις γυναικοκτονίας σε διάφορες χώρες προς ενημέρωση των μελών του CECIF. Έτσι συγκεντρώθηκαν στοιχεία από την Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βέλγιο, την Ισπανία, και τη Ρωσία. Σύμφωνα με το EIGE δύο είναι τα κλειδιά που χρησιμοποιούνται για να εκτιμηθεί ο αριθμός των δεδομένων που συγκεντρώνονται για την γυναικοκτονία από τα κράτη, τα οποία το EIGE φιλοδοξεί να συγκριθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο: Το φύλο του θύματος και η σχέση μεταξύ του θύτη και του θύματος βίας. Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν προέκυψαν τα εξής:

Στις περισσότερες χώρες η Αστυνομία συλλέγει δεδομένα για γυναικοκτονίες όπως και για βιασμό με βάση το φύλο του θύματος βίας, εκτός από δύο χώρες στις οποίες τα στοιχεία συλλέγει μόνο το δικαστικό σύστημα. Σε 10 Κ.Μ. οι πληροφορίες σχετικά με γυναικοκτονίες συλλέγονται τόσο από την Αστυνομία όσο και από τον τομέα της δικαιοσύνης. Ωστόσο ειδική πληροφόρηση ως προς την φύση της σχέσης (θύτη-θύματος) θα μπορούσε να επιβεβαιωθεί μόνο σε υποθέσεις που έχουν απασχολήσει την Ισπανία, την Γαλλία, και την Ρουμανία. Περισσότερα δεδομένα από τον δικαστικό τομέα προέρχονται από τις αρχειοθετημένες υποθέσεις των δικαστηρίων, τις καταδίκες και τους καταδικασμένους ενώ λίγες είναι οι πηγές καταγραφής δεδομένων για θύματα

Δύο Κ.Μ. αποτελούν προοδευτικά παραδείγματα καθότι δημοσιοποιούν περισσότερα διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με τις συνθήκες της δολοφονίας από τον στενό σύντροφο. Για παράδειγμα στη Γαλλία καταγράφεται το κίνητρο της δολοφονίας που είναι κρίσιμο για την κατανόηση της φύσης του φαινομένου. Η Γαλλία και η Αγγλία κάνουν διαθέσιμα τα όπλα που χρησιμοποιήθηκαν και τις εν γένει συνθήκες τέλεσης του εγκλήματος.

Από την επισκόπηση των κενών στη συλλογή δεδομένων από την Αστυνομία προκύπτει ότι :14 Κ.Μ. έχουν διαθέσιμη δεδομένων που περιλαμβάνουν το φύλο του θύματος και τη σχέση μεταξύ θύματος-θύτη. 8 Κ.Μ. διαθέτουν δεδομένα αλλά όχι ανάλυση του ποια ακριβώς ήταν η σχέση, 6 Κ.Μ. δεν διαθέτουν δεδομένα ή ανάλυση για το φύλο του θύματος.

Από την επισκόπηση των κενών του δικαστικού τομέα ως προς την συλλογή δεδομένων για γυναικοκτονίες προκύπτει ότι: 5 Κ.Μ. έχουν διαθέσιμα δεδομένα γυναικοκτονίας με βάση τόσο το φύλο όσο και την ανάλυση της σχέσης μεταξύ θύματος-θύτη. 7 Κ.Μ. έχουν διαθέσιμα δεδομένα αλλά όχι ανάλυση της σχέσης, 16 Κ.Μ. δεν έχουν διαθέσιμα δεδομένα ούτε ανάλυση του φύλου του θύματος.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της παραπάνω έκθεσης η γυναικοκτονία μπορεί να καταπολεμηθεί, ως πράξη βίας, καθώς άλλωστε προβλέπεται και στη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης μέσω των πυλώνων πρόληψης, ποινικής δίωξης, προστασίας και ενσωματωμένων πολιτικών. Εάν πράγματι θέλουμε να σταματήσουμε την κλιμάκωση της βίας κατά των γυναικών η πρόληψη είναι κρίσιμη. Η γυναικοκτονία είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα. Βασίζεται σε ταμπού, στίγμα και προκαταλήψεις για το φύλο. Χρειάζεται να σκεφθούμε για τα πρότυπα και παραδείγματα που δίνουμε στη νεολαία μας και τις προσδοκίες που έχουμε από αυτά. Τα στερεότυπα στην κοινωνία μας είναι ακόμη ζωντανά και δυνατά (το σκληρό αγόρι έναντι του μαλακού κοριτσιού που φροντίζει) και αποτελούν τη ρίζα όλης της βίας που βασίζεται στο φύλο. Μία εκπαίδευση με ευαισθησία ως προς το φύλο από την πολύ μικρή ηλικία είναι η μόνη λύση για να σταματήσει η γυναικοκτονία. Μια εκπαίδευση όπου η υγεία και οι σχέσεις σεβασμού διδάσκονται ειδικά επίσης και για νεαρούς (εφήβους) και όπου ο καθένας καταλαβαίνει και συμφωνεί ότι το <<όχι σημαίνει πραγματικά ΟΧΙ>>. Εάν πράγματι θέλουμε να προστατεύσουμε τα θύματα δεν έχουμε μόνο ανάγκη από ισχυρούς νόμους αλλά επίσης και από εργαλεία για να δουλέψουμε στο θέμα.

Για να βοηθήσει την Αστυνομία να προλάβει την επανάληψη πράξεων βίας από στενούς συντρόφους και να σώσει ζωές το EIGE ανέπτυξε έναν οδηγό εκτίμησης του κινδύνου για την αστυνομία. Μια από τις ανανεωμένες απόψεις του οδηγού είναι η πολυπαραγοντική προσέγγιση του κινδύνου η οποία δεν είναι κοινή πρακτική στην Ε.Ε. Ο οδηγός της EIGE δείχνει το όφελος της κοινής εργασίας των τομέων της αστυνομίας της δικαιοσύνης και της υγείας ως προς την διασφάλιση ουσιαστικών και έγκαιρων υπηρεσιών για τα θύματα. Αυτές μπορεί να κλιμακώνονται από υπηρεσίες συμβουλευτικής σε οικονομικής βοήθειας. Ο Οδηγός επίσης συστήνει την ανάπτυξη μιας στρατηγικής ατομικής εκτίμησης του κινδύνου σε στενή συνεργασία με το θύμα. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη η ειδική κατάσταση και οι ανάγκες του θύματος ώστε να διασφαλισθεί ότι τα θύματα είναι προστατευμένα με τρόπο που αντιμετωπίζει τις ανάγκες τους και εκείνες των παιδιών τους. Επίσης από τα στοιχεία του working group που συντόνισε η παραπάνω προκύπτει ότι ενσωματωμένες πολιτικές και μέτρα κατά του καταχραστή βίας δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί επαρκώς στις διάφορες χώρες, και ότι μερικά από τα μέτρα που έχουν αυτές θεσπίσει είναι η παρατήρηση ως προς την αύξηση στην ενημέρωση και τις κλήσεις στον αριθμό έκτακτης ανάγκης για αναφορά ενδοοικογενειακής βίας, η αύξηση των δομών φιλοξενίας θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, η ίδρυση δομών αφιερωμένων σε ψυχολογική, ιατρική και κοινωνική φροντίδα γυναικών θυμάτων βίας, η δημιουργία θέσεων κοινωνικών λειτουργών στην Αστυνομία, εκπαίδευση αστυνομικών για βοήθεια σε γυναίκες θύματα βίας, δυνατότητα στους επαγγελματίες υγείας να σπάνε το απόρρητο σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, ανάπτυξη δικτύου για την εκτίμηση του κινδύνου για γυναίκες θύματα βίας και των παιδιών τους, η γενίκευση του ηλεκτρονικού βραχιολιού για να κρατούνται οι καταχραστές βίας μακριά από τα θύματα, ανάπτυξη δικτύου για την εκτίμηση του κινδύνου για γυναίκες θύματα βίας και των παιδιών τους, απαγόρευση της ποινικής διαμεσολάβησης στο οικογενειακό δικαστήριο σε περίπτωση βίας, συνέχιση της παρακολούθησης και βοήθειας για τους καταχραστές βίας προς καλύτερη πρόληψη των κινδύνων υποτροπής τους, με την αξιολόγηση της επικινδυνότητάς τους, με την ενίσχυση πράξεων παρακολούθησης μετά την πράξη τους και με την επιθεώρηση των αδειών επίσκεψης κατά την κράτησή τους. Τέλος στη έκθεση εκφράζεται και προβληματισμός σχετικά με τον τελικό ορισμό της γυναικοκτονίας και της δυνατότητας ποινικοποίησής της με την πρόβλεψη επιβαρυντικών περιστάσεων της ανθρωποκτονίας ή με τον χαρακτηρισμό της ως ιδιαίτερου έγκληματος και επισημαίνεται η ανάγκη συλλογής δεδομένων όχι μόνο με βάση το φύλο αλλά και την ιδιαίτερη σχέση μεταξύ θύτη θύματος και η διασταύρωσή τους και με άλλα στοιχεία.

Από το Συμβούλιο της Ευρώπης

10 Οκτωβρίου – Παγκόσμια Ημέρα του κοριτσιού:

τα κοινοβούλια καλούνται να αγωνισθούν κατά της αντίδρασης απέναντι στα δικαιώματα των κοριτσιών και γυναικών.

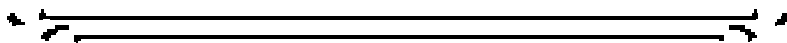
Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα του κοριτσιού (10-10-2020) το Συμβούλιο της Ευρώπης CoE στην κοινοβουλευτική του συνέλευση ανακοίνωσε: << Έχουν περάσει 25 χρόνια από την διακήρυξη του Πεκίνου και την πλατφόρμα για δράση των Ηνωμένων Εθνών που προβλέφθηκε σαν χάρτης –οδηγός για την προώθηση των σκοπών της ίσης ανάπτυξης και ειρήνης για όλες τις γυναίκες παντού, Ωστόσο κορίτσια και νεαρές γυναίκες ακόμα υποφέρουν από συστηματικές ανισότητες σε όλες τις πτυχές της ζωής. Οι παιδικοί γάμοι ευρίσκονται σε άνοδο στην Ευρώπη, ακρωτηριασμοί γεννητικών οργάνων στην πράξη συμβαίνουν ακόμη και υπάρχει κανονικά άρνηση σε σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα. Η σύμβαση της Κωνσταντινούπολης για την πρόληψη και πάταξη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας εμπνευσμένη και πράγματι υποστηριζόμενη από το Συμβούλιο της Ευρώπης έγινε κύριο εργαλείο για την άμυνα γυναικών και κοριτσιών κατά της βίας. Άνιση πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην απασχόληση συνεχίζουν να πλήττουν τις ζωές των κοριτσιών και νεαρών γυναικών όπως και η κατάσταση κρίσεων και συγκρούσεων. Η COVID-19 έχει χειροτερεύσει τη θέση τους

διότι τώρα αντιμετωπίζουν αυξημένη ενδοοικογενειακή βία καθώς επίσης μεγαλύτερες οικογενειακές ευθύνες και οικιακή εργασία. Εκτιμάται ότι τον Μάρτιο 2020 ο μεγαλύτερος πληθυσμός φοιτητών βρέθηκε εκτός σχολείου ή Πανεπιστημίου ενώ και πριν την πανδημία τα 2/3 των νέων ανθρώπων στον κόσμο που ήταν χωρίς εργασία, μόρφωση και εκπαίδευση ήταν νεαρές γυναίκες. Το θέμα αυτού του έτους για την παγκόσμια ημέρα του κοριτσιού είναι MY VOICE ,OUR EQUAL FUTURE- Η ΦΩΝΗ ΜΟΥ ΤΟ ΙΣΟΤΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ- επικεντρωμένο στην ενδυνάμωση των εφήβων κοριτσιών να διακηρύξουν την δύναμη τους ως δημιουργοί αλλαγής και να διαμορφώσουν το δικό τους μέλλον. Καλούμε όλα τα κοινοβούλια να αγωνισθούν κατά της προβαλλόμενης αντίδρασης σε βάρος των δικαιωμάτων των κοριτσιών και γυναικών που παρατηρείται σε διάφορες περιοχές και χώρες ειδικά στο τρέχον ειδικό πλαίσιο της έντασης και σύγκρουσης που δημιουργείται εξ αιτίας της παγκόσμιας κρίσης υγείας.

Σχέδιο συστάσεων υποστήριξης της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης από Διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Δ.Μ.Κ.Ο.)

σε συνέδριο του Συμβουλίου της Ευρώπης της 15-10-2020

Προκειμένου να υποστηριχθούν οι προτεινόμενες συστάσεις στο σχέδιο κατ' αρχήν γίνεται μνεία της κατάστασης της βίας κατά των γυναικών στη σύγχρονη πραγματικότητα: Ειδικότερα μνημονεύεται ότι από την ηλικία των 15 ετών μια γυναίκα στις 3 κακοποιείται σωματικά ή σεξουαλικά, μία γυναίκα στις 5 κατασκοπεύεται, ή απειλείται και μία στις δύο αντιμετωπίζει μια ή περισσότερες σοβαρές μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης, 3000 γυναίκες σκοτώνονται κάθε χρόνο στην Ευρώπη από ένα στενό σύντροφο ή άλλο μέλος της οικογένειας συνήθως μετά από χρόνια βασανισμού με παιδιά σαν μάρτυρες. Επίσης τονίζεται ότι σύμφωνα με την επιβεβαίωση της Γεν. Γραμματέα του Ο.Η.Ε. οι γυναίκες και τα κορίτσια στο πλαίσιο της παγκόσμιας πανδημίας υποφέρουν τις χειρότερες συνέπειες της μαζικής, κοινωνικής και οικονομικής επίδρασης της πανδημίας. Η ενδοοικογενειακή βία είναι σε άνοδο, καθώς και άλλα εγκλήματα, όπως οι εκβιαστικοί παιδικοί γάμοι, ο ακρωτηριασμός γεννητικών οργάνων, η διακίνηση γυναικών και κοριτσιών, η σεξουαλική εκμετάλλευση μεταναστών και προσφύγων γυναικών και κοριτσιών, και η παρενόχληση και βία στον δημόσιο χώρο. Τέλος επισημαίνεται ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει λάβει σοβαρά υπόψη αυτή την μάστιγα και έχει προτείνει στα Κράτη Μέλη του την υιοθέτηση της σύμβασης για την πρόληψη και πάταξη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Δυστυχώς παρότι αυτή έχει μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020 υπογραφεί από όλα τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, εκτός του Αζερμπαϊτζάν και της Ρωσίας, και παρότι την έχουν επικυρώσει 34 κράτη μέλη του, μερικά εγείρουν σοβαρή αντίθεση ακόμη και άρνηση ως προς την εφαρμογή της. Αυτά τα κράτη είναι η Βουλγαρία, η Σλοβακία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Ουγγαρία, η Τσεχία, η Λετονία και η Τουρκία στα οποία ο συντηρητισμός και θρησκευτικοί λόγοι δημιουργούν σύγχυση μεταξύ της νομικής πραγματικότητας των προβλέψεων της Σύμβασης και της επιθυμίας χαλιναγώγησης της χειραφέτησης των γυναικών, της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και της ελεύθερης επιλογής σεξουαλικού προσδιορισμού των πολιτών. Αυτά τα Κράτη-Μέλη δημιουργούν ένα κλίμα δυσπιστίας και απόρριψης της Σύμβασης στην κοινωνία των πολιτών τους. Με τις συστάσεις του οι Δ.Μ.Κ.Ο. παρότρυναν την κοινωνία των πολιτών να υπερασπισθούν την ισότητα των φύλων, να ενεργήσουν ώστε να κυρωθεί και να εφαρμοσθεί χωρίς καθυστέρηση η Σύμβαση απ' όλα τα κράτη σύμφωνα με τις δεσμεύσεις τους. Επίσης παρότρυναν τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης να προστατεύσουν γυναίκες από κάθε έμφυλη βία και από ενδοοικογενειακή βία και προς τούτο να επικυρώσουν την σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, να ποινικοποιήσουν την βία, και να προστατεύσουν τα θύματα της βασισμένης στο φύλο βίας. Επιπροσθέτως καλούν και την Ε.Ε. να επικυρώσει την σύμβαση και τα Κ.Μ. να αναπτύξουν προγράμματα εκπαίδευσης και πληροφόρησης για την ισότητα και την μη διάκριση μεταξύ αγοριών και κοριτσιών από την μικρή τους ηλικία για να αλλάξουν την συμπεριφορά και τον τρόπο σκέψης και να θέσουν τέλος στα στερεότυπα στα οποία οφείλεται η βία και να ενημερώσουν το κοινό για την πρόληψη της βίας. Επίσης καλούν τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν τις ΜΚΟ και τα γυναικεία κινήματα στον αγώνα τους για την ισότητα των φύλων καθώς πλέον δεν λαμβάνουν κάποια δημόσια βοήθεια. Και τέλος καλούν τα Κ.Μ. να σεβαστούν τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για να παράσχουν πραγματική ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλα τα επίπεδα και τα θεμελιώδη δικαιώματα των γυναικών μέσω καθολικής στρατηγικής εφαρμόζοντας την σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και την εφαρμογή της στρατηγικής για Ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Βία κατά των γυναικών και πανδημία COVID 19

Dubravka Simonevic, εμπειρογνώμονας του ΟΗΕ: Απαιτείται επείγουσα δράση για τον τερματισμό της πανδημίας της βίας κατά των γυναικών.

Στις 27 Μαρτίου 2020 η Dubravka Simonevic, Ειδική Εισηγήτρια για την βία κατά των γυναικών, εξέδωσε την έκθεσή της που πραγματοποίησε κατ' εντολή της Γεν. Γραμματείας των Ηνωμένων Εθνών, με την οποία καλεί τα Κράτη να συνεχίσουν να καταπολεμούν την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών κατά την διάρκεια της πανδημίας του COVID-19. Η έκθεση καθοδηγήθηκε από την επίδραση της πανδημίας στις ζωές των γυναικών παντού, οι οποίες έχουν επηρεασθεί από τα πολλά απαγορευτικά μέτρα, που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπιση του ιού από τις κυβερνήσεις, τα οποία, δυστυχώς, είναι τυφλά, ως προς το φύλο. Το γενικό μήνυμα από την έκθεση είναι ότι η πανδημία δεν πρέπει να είναι εμπόδιο στην ελάττωση της βίας κατά των γυναικών σαν μια πανδημία που παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών.

Παρατηρώντας την έλλειψη πληροφόρησης και δεδομένων ως προς την βία κατά των γυναικών στο πλαίσιο των απαγορευτικών μέτρων της πανδημίας η Ειδική Εισηγήτρια ζήτησε πληροφόρηση ως προς την διαθεσιμότητα υπηρεσιών για θύματα και ιδίως καταφυγίων, ως προς την δυνατότητα πρόσβασης σε δικαστήρια και γραμμές βοήθειας, και την ύπαρξη καλών πρακτικών κλπ και έλαβε 274 εισηγήσεις που αποτελούν και την πληροφόρηση και έμπνευση της έκθεσής της. Η πληροφόρηση απεκάλυψε πολλά κενά και γενική έλλειψη συντονισμένης ανταπόκρισης από τα κράτη στην αντιμετώπιση και πρόληψη της έμφυλης βίας κατά των γυναικών. Ενώ ορισμένα κράτη, που είχαν ήδη κάνει τα αναγκαία βήματα για την διασφάλιση ουσιαστικών υπηρεσιών, αλλού συνεχίζουν να λειτουργούν, πολλές άλλες έχουν σταματήσει να παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες. Τα κύρια ευρήματα της έρευνας είναι ότι η διασταύρωση μεταξύ της πανδημίας COVID-19 και των επιβληθέντων μέτρων απαγόρευσης και της πανδημίας της έμφυλης βίας κατά των γυναικών έχει αποκαλύψει και επιδεινώσει προϋπάρχουσες τρύπες και κενά στην πρόληψη της βίας κατά των γυναικών. Οι ελλείψεις και τα κενά αυτά καταλήγουν σε αυξημένη έμφυλη βία κατά των γυναικών και ειδικά σε ενδοοικογενειακή βία, σε περιορισμένη πρόσβαση σε μέτρα προστασίας, σε γραμμές βοήθειας, σε προστατευτικά καταλύματα, και σε ασφαλή φιλοξενία, σε περιορισμούς ως προς την πρόσβαση σε σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, σε έλλειψη συγκρίσιμων δεδομένων για την βία κατά των γυναικών και τις γυναικοκτονίες, κι αυτό συμβαίνει και για την πριν και την μετά την πανδημία COVID-19 εποχή. Αυτές οι προϋπάρχουσες τρύπες διαφέρουν από χώρα σε χώρα και αποκαλύπτουν το άνοιγμα μεταξύ των στόχων των διεθνών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της εφαρμογής τους σε εθνικό επίπεδο, και τώρα επιπροσθέτως διασταυρώνονται και με την επιρροή της πανδημίας του COVID-19 στην βία κατά των γυναικών. Τα δε προϋπάρχοντα κενά στο νόμο και στην πρακτική αντιμετώπισης της έμφυλης βίας, τα οποία περιλαμβάνουν την μη αναγνώριση ψυχολογικής βίας σαν βία κατά γυναικών, η έλλειψη ποινικοποίησης του βιασμού που γίνεται εντός γάμου, η έλλειψη νόμων ή μέτρων για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας, της αιμομιξίας, των εκβιαστικών σε μικρή ηλικία γάμων, του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων καθώς και άλλων μορφών σεξουαλικής, ψυχολογικής, φυσικής και οικονομικής βίας επίσης αυξάνουν τον κίνδυνο τέτοιας βίας κατά την διάρκεια της πανδημίας. Τα κράτη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα απαγορευτικά μέτρα και ο κατ' οίκον περιορισμός δεν έχουν αθέλητες συνέπειες ισχυροποίησης και αύξησης της βίας κατά γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας στο σπίτι. Καίτοι σε μερικά κράτη οι γυναίκες είχαν ολοσχερώς περιληφθεί στο σχεδιασμό των προγραμμάτων αντιμετώπισης του COVID 19, ακόμη και σε ηγετικές θέσεις, ωστόσο, στη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών, οι γυναίκες είναι σε μεγάλο βαθμό απύσες από τοπικές εθνικές και παγκόσμιες ομάδες αντιμετώπισης του COVID19, από θέσεις πολιτικής και λήψης αποφάσεων. Τα Κράτη θα πρέπει να εγγυηθούν την πλήρη και ίση συμμετοχή των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων περιλαμβανομένων και των σχεδίων κάθε ανταπόκρισης στον COVID 19 και να διασφαλίσουν την ενσωμάτωση μέτρων πρόληψης και πάταξης της βίας κατά των γυναικών. Ήδη έχουν παρέλθει 25 έτη από την υιοθέτηση της Πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου και ωστόσο κατά την διάρκεια της πανδημίας η βία κατά των γυναικών έχει αυξηθεί και έχει ξανατεθεί η ανάγκη το θέμα της βίας κατά των γυναικών να καταστεί εθνική προτεραιότητα για κάθε κράτος. Η ειδική εισηγήτρια κάνει χρήση της φράσης της Γεν. Γραμματείας των Ηνωμένων Εθνών σύμφωνα με την οποία <<ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΠΡΩΞΟΥΜΕ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΩ ΤΗΝ ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΗΣΗ>> η οποία αναφέρεται στα αντίθετα αποτελέσματα που έφερε η πανδημία COVID 19 στα δικαιώματα των γυναικών. Ισχυρίζεται δε ότι προκειμένου να συνεχίσουμε προς τα εμπρός, θα πρέπει να αναπτύξουμε μια νέα σε παγκόσμιο επίπεδο προσέγγιση για ελάττωση της βίας κατά γυναικών και κοριτσιών και να ασκήσουμε περισσότερη ενέργεια και πηγές στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των διεθνών και εθνικών νόμων και πολιτικών, και να διασφαλίσουμε την εναρμόνιση τέτοιων νόμων με το να τοποθετήσουμε την βία κατά των γυναικών ψηλά στην ατζέντα των κρατών και με το να επικεντρωθούμε στην εφαρμογή μέτρων και στρατηγικών, όπως την δημιουργία παρατηρητηρίου για γυναικοκτονίες και άλλων μέτρων, όπως η συλλογή συγκρίσιμων και αναλυτικών δεδομένων σε κατηγορίες με βάση τη σχέση του θύματος και του δράστη (οικείος, σύζυγος, συγγενής).

Προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Ηνωμένα Έθνη και στην 75η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών,

Συμπεράσματα του Συμβουλίου (13 Ιουλίου 2020
από το 9401/13-7-2020 έγγραφο του Συμβουλίου της Ε.Ε.

Μία από τις προτεραιότητες της Ε.Ε. στα Ηνωμένα Έθνη και στην 75^η σύνοδο της Γεν. Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (Σεπτέμβριος 2020- Σεπτέμβριος 2021) που ενέκρινε το Συμβούλιο κατά την 3765 Σύνοδό του στις 13-7-20 είναι η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων. Ειδικά όσον αφορά την ισότητα των φύλων που υπήρξε θύμα της πανδημίας COVID-19 αναφέρεται :

... Σε μια περίοδο κατά την οποία τα ανθρωπίνια δικαιώματα εξακολουθούν να παραβιάζονται και ο χώρος της κοινωνίας των πολιτών περιορίζεται σημαντικά σε πολλά μέρη του κόσμου, η Ε.Ε. υποστηρίζει σθεναρά την έκκληση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για δράση υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τον ηγετικό του ρόλο στην προσπάθεια να τεθούν τα ανθρωπίνια δικαιώματα στον πυρήνα της αντίδρασης κατά της COVID-19, και είναι αποφασισμένη να συμβάλει στην εφαρμογή της. .... Πρόθεση ήταν το 2020, που σηματοδοτεί την 25η επέτειο της Διακήρυξης και της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου, να αποτελέσει σημείο καμπής για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση όλων των γυναικών και των κοριτσιών. Όμως, η εξάπλωση της πανδημίας COVID-19 προκάλεσε την αναβολή συναντήσεων υψηλού επιπέδου για την αναζωογόνηση υφιστάμενων δεσμεύσεων όσον αφορά την έμφυλη ισότητα και την πλήρη άσκηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών. Ειδικότερα, πρέπει τώρα να ενισχύσουμε στοχευόμενες δράσεις και την ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης προκειμένου να επιτευχθεί η ισότητα των φύλων. Η Ε.Ε. υποστηρίζει πλήρως την έκκληση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για «**ειρήνη στο σπίτι -και στα σπιτικά- όλου του κόσμου**», παράλληλα με κάθε πρωτοβουλία που λαμβάνει υπόψη τη διάσταση του φύλου και αφορά τον αντίκτυπο της COVID-19 στις γυναίκες και τα κορίτσια. Η πρωτοβουλία «Spotlight» των ΟΗΕ-ΕΕ που επικεντρώνεται στην εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά γυναικών και κοριτσιών βρίσκεται στο επίκεντρο των προσπαθειών αυτών. Η ισότητα των φύλων, η χειραφέτηση όλων των γυναικών και των κοριτσιών και η πλήρης άσκηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα είναι ουσιαστικής σημασίας για να ξαναχτίσουμε πιο ισότιμες, ανθεκτικές κοινωνίες, χωρίς αποκλεισμούς για όλους. Η Ε.Ε. παραμένει προσηλωμένη στην προαγωγή, προστασία και πραγμάτωση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου και του προγράμματος δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη (ΔΔΠΑ), και των αποτελεσμάτων των διασκέψεων αναθεώρησής τους, και εμμένει στις δεσμεύσεις της όσον αφορά τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα στο πλαίσιο αυτό. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Ε.Ε. επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της όσον αφορά την προαγωγή, την προστασία και την πραγμάτωση του δικαιώματος κάθε ατόμου να ελέγχει πλήρως και να αποφασίζει ελεύθερα και υπεύθυνα για ζητήματα που άπτονται της σεξουαλικότητας και της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής του υγείας, χωρίς διακρίσεις, καταναγκασμό και βία. Η ΕΕ τονίζει επιπλέον ότι είναι αναγκαίο να υπάρχει καθολική πρόσβαση σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή και ολοκληρωμένη ενημέρωση και εκπαίδευση για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, που να περιλαμβάνει ολοκληρωμένη σεξουαλική αγωγή, καθώς και σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης

***** *** *****

GENDER ACTION PLAN (G.A.P.) III

Σχέδιο για την προώθηση της ισότητας των φύλων και ενδυνάμωσης των γυναικών στο πλαίσιο όλων των εξωτερικών δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης *Ενημερωτικό δελτίο της αντιπροσωπείας στην Ελλάδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 25-11-20.*

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, Ζοζέπ Μπορέλ, παρουσίασαν Σχέδιο για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενδυνάμωσης των γυναικών στο πλαίσιο όλων των εξωτερικών δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρά τη σημαντική, αν και άνιση, πρόοδο που έχει σημειωθεί στον τομέα της προώθησης των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, καμία χώρα στον κόσμο δεν βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση όλων των γυναικών και των κοριτσιών έως το 2030, επισημαίνει η Κομισιόν. Επιπλέον, οι υγειονομικές και κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της κρίσης COVID-19 επηρεάζουν κατά τρόπο δυσανάλογο τις γυναίκες και τα κορίτσια. Ενδεικτικά, δεδομένου ότι οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά μεταξύ των ατόμων που εργάζονται άτυπα και σε ευάλωτους τομείς, το ποσοστό απώλειας θέσεων εργασίας γι' αυτές είναι 1,8 φορές μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των ανδρών. Το ποσοστό φτώχειας μεταξύ των γυναικών θα μπορούσε να ανέλθει έως 9,1%. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, σκοπός του νέου σχεδίου δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών στην εξωτερική δράση της ΕΕ (2021-

2025) (GAP III) είναι, αφενός, να επιταχυνθεί η πρόοδος όσον αφορά την ενδυνάμωση των γυναικών και των κοριτσιών και, αφετέρου, να διασφαλιστούν τα κεκτημένα, στον τομέα της ισότητας των φύλων, της 25ετούς περιόδου που έχει μεσολαβήσει από την έγκριση της Διακήρυξης του Πεκίνου και της πλατφόρμας δράσης της μέχρι σήμερα. «Όταν διασφαλίζουμε τα ίδια δικαιώματα για όλους τους ανθρώπους, οι κοινωνίες μας ισχυροποιούνται. Εμπλουτίζονται και γίνονται πιο ασφαλείς. Είναι μια πραγματικότητα πέρα από αρχές ή ηθικά καθήκοντα» επισήμανε ο ύπατος εκπρόσωπος **Ζοζέπ Μπορέλ** και προσέθεσε: «Η συμμετοχή και ο ηγετικός ρόλος των γυναικών και των κοριτσιών είναι θεμελιώδους σημασίας για τη δημοκρατία, τη δικαιοσύνη, την ειρήνη, την ασφάλεια, την ευημερία και για έναν πιο πράσινο πλανήτη. Με αυτό το νέο σχέδιο δράσης, επιδιώκουμε μεγαλύτερη και ταχύτερη πρόοδο στην προώθηση της ισότητας των φύλων».

Η **Γιούτα Ουρπιλάινεν**, επίτροπος αρμόδια για τις διεθνείς εταιρικές σχέσεις, σημείωσε ότι «η ανάληψη ισχυρότερης δέσμευσης για την ισότητα των φύλων είναι καίριας σημασίας για τη βιώσιμη παγκόσμια ανάκαμψη από την κρίση COVID-19 και για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, με μεγαλύτερη δικαιοσύνη και ευημερία» και εξήγησε: «Οι γυναίκες και τα κορίτσια βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της πανδημίας και γι' αυτό θα πρέπει να αναλάβουν το πηδάλιο της ανάκαμψης. Ως μέλη μιας Επιτροπής που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου και το γεωπολιτικό πλαίσιο, θέλουμε να συνεργαστούμε στενότερα με τα κράτη μέλη μας, καθώς και με όλους τους εταίρους, για την οικοδόμηση ενός κόσμου με πραγματική ισότητα των φύλων».

***** ** *****

Προώθηση της ισότητας των φύλων στην εξωτερική δράση της ΕΕ την περίοδο 2021-2025

Το σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων III παρέχει στην ΕΕ ένα πλαίσιο πολιτικής με πέντε πυλώνες δράσης για την επιτάχυνση της προόδου με στόχο, αφενός, την τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων και, αφετέρου, τη δημιουργία ενός κόσμου στον οποίο όλοι οι άνθρωποι θα έχουν τη δυνατότητα αυτοπραγμάτωσης. Το σχέδιο δράσης καθιστά την προώθηση της ισότητας των φύλων προτεραιότητα όλων των εξωτερικών πολιτικών και δράσεων· προσφέρει έναν χάρτη πορείας για τη συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο· εντείνει τη δράση σε στρατηγικούς θεματικούς τομείς· καλεί τα θεσμικά όργανα να δώσουν το καλό παράδειγμα, και διασφαλίζει τη διαφάνεια των αποτελεσμάτων.

Οι πέντε πυλώνες δράσης αναλυτικά:

1) το 85 % όλων των νέων δράσεων στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων θα συμβάλουν στην ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών έως το 2025. **Το GAP III εισάγει αυστηρούς κανόνες για την εφαρμογή και την παρακολούθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς.** Κάθε εξωτερική βοήθεια σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών, της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας, της γεωργίας και των κονδυλίων συνδυαστικής χρηματοδότησης κ.λπ., θα πρέπει να ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου και να στηρίζει την ισότητα των φύλων.

2) **κοινό στρατηγικό όραμα και στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη** και τους εταίρους σε πολυμερές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. **Το GAP III υποστηρίζει, αφενός, την ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης** για όλους τους φορείς της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο, και, αφετέρου, την εστίαση σε επιλεγμένα στρατηγικά θέματα. Η προσεκτική ανάλυση της διάστασης του φύλου και η στενή διαβούλευση με τα κράτη μέλη, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τις ακτιβίστριες/τους ακτιβιστές των δικαιωμάτων των γυναικών και τους νέους θα αποτελέσουν στέρεη βάση για τις επιτόπιες δράσεις.

3) **το GAP III μας καλεί να επιταχύνουμε την πρόοδο και να επικεντρωθούμε στους βασικούς θεματικούς τομείς δέσμευσης, μεταξύ των οποίων η καταπολέμηση της έμφυλης βίας και η προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ενδυνάμωσης των γυναικών και των κοριτσιών.** Δίνει και πάλι έμφαση στην καθολική πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, στην ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση, καθώς και στην προώθηση της ισότιμης συμμετοχής και της ισότιμης ανάληψης ηγετικών θέσεων. Επίσης, ενσωματώνει πλήρως το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια και εισάγει τη διάσταση του φύλου σε νέους τομείς πολιτικής, όπως η πράσινη μετάβαση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός.

4) **παράδειγμα προς μίμηση.** Το σχέδιο δράσης καλεί την Ευρωπαϊκή Ένωση να δώσει το καλό παράδειγμα, καθιερώνοντας, μεταξύ άλλων, ως προϋπόθεση για την ανάθεση ηγετικών θέσεων τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου και της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε ανώτατο πολιτικό και διοικητικό επίπεδο.

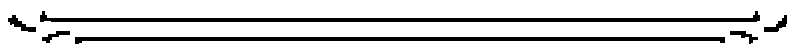
5) **μέτρηση των αποτελεσμάτων.** Το GAP III υιοθετεί νέα προσέγγιση όσον αφορά την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τη μάθηση, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη μέτρηση των αποτελεσμάτων. Η ΕΕ θα δημιουργήσει ένα ποσοτικό, ποιοτικό και συμπεριληπτικό σύστημα παρακολούθησης για την αύξηση της δημόσιας λογοδοσίας, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη που παρέχει η ΕΕ με στόχο την ισότητα των φύλων παγκοσμίως. Η Επιτρο-

πή, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (Ε.Υ.Ε.Δ.), θα παρακολουθεί κάθε χρόνο την επιτελούμενη πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή του GAP III.

Μια μετασχηματιστική προσέγγιση

Βασικός στόχος του νέου σχεδίου δράσης είναι η συμβολή στην ενδυνάμωση της θέσης των γυναικών, των κοριτσιών και των νέων, ώστε να κάνουν πλήρη χρήση των δικαιωμάτων τους και να εντείνουν τη συμμετοχή τους στην πολιτική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή. **Το GAP III υποστηρίζει σθεναρά τη συμμετοχή των κοριτσιών και των γυναικών και την ανάληψη από εκείνες ηγετικών θέσεων**, προωθώντας, για παράδειγμα, αυτή την προσέγγιση μέσω προγραμμάτων διακυβέρνησης και μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης.

Το GAP III θα προωθήσει μια μετασχηματιστική και διατομεακή προσέγγιση και θα ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου σε όλες τις πολιτικές και σε όλες τις δράσεις. **Σκοπός του σχεδίου είναι να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά αίτια της ανισότητας και των διακρίσεων λόγω φύλου, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση της ενεργητικής συμμετοχής ανδρών και αγοριών στην αμφισβήτηση των σεξιστικών προτύπων και στερεοτύπων. Τέλος, για να μη μείνει κανένα άτομο στο περιθώριο, το σχέδιο δράσης επιδιώκει να αντιμετωπίσει όλες τις διασταυρούμενες διαστάσεις των διακρίσεων, δίνοντας, για παράδειγμα, ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες με αναπηρία, στις μετανάστες, καθώς και στις διακρίσεις λόγω ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.**

Ξεφυλλίζοντας τον Τύπο

<<Κάτι που διαβάσαμε, μας εντυπωσίασε και σας το μεταφέρουμε>>.

Πηγές: (εφημερίδα η εποχή 29-11-20, Life 4-3-2020, BRIEFING NEWS 31-1-2021, **Καθημερινή Αθανάσιος Έλλης** 30.11.2020: https://www.athensvoice.gr/world/613668_vatikano-proti-gynaika-stin-kyvernisi-tis-agias-edras» e-daily .gr 24-1-2019.)

Οι τρομακτικοί αριθμοί που δεν κρύβονται στη σκιά της πανδημίας

Ήδη τρεις μήνες από την αρχή της πανδημίας, το UNFPA, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Πληθυσμό, είχε δημοσιεύσει έκθεση σύμφωνα με την οποία είχε υπάρξει αύξηση της ενδοοικογενειακής βίας και των γυναικοκτονιών κατά 20% και στα 193 κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών, με την τρομακτική πρόβλεψη μετά το δημο των περιοριστικών μέτρων ο αριθμός να αγγίξει τα 31 εκατομμύρια. Στη Βρετανία, οι κλήσεις προς τον ειδικό αριθμό αυξήθηκαν κατά 49%. Στο Μεξικό, τους 2 πρώτους μήνες κατά 9,1% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, στην Αργεντινή σε 2 βδομάδες δολοφονήθηκαν 12 γυναίκες ενώ στη Ν. Υόρκη, η βία κατά των γυναικών αυξήθηκε κατά 30%. Το ίδιο στο Λίβανο, τη Μαλαισία, την Κίνα, ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετέτρεψε ένα από τα κτήρια του σε Κέντρο υποδοχής κακοποιημένων γυναικών.

Οι καταστροφικές συνέπειες της πανδημίας για τις γυναίκες είναι περισσότερο ορατές στις χώρες με υποτυπώδη υγειονομική περίθαλψη ενώ σε πολλές από αυτές υπολογίζεται ότι έχουν προκύψει εκατομμύρια ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες, καθώς η καραντίνα παγιδεύει τις γυναίκες με βίαιους συντρόφους.

Τα Ηνωμένα Έθνη θα διαθέσουν 25.000.000 δολ., ποσό μάλλον χαμηλό, όπου το 30% θα δοθεί σε τοπικές οργανώσεις κατά της βίας εναντίον των γυναικών που παρέχουν ιατρική περίθαλψη και ψυχολογική υποστήριξη. Η Hayat Mirshad της φεμινιστικής συλλογής FE-Male στο Λίβανο, δήλωσε ότι αυτά τα χρήματα είναι σημαντικά, αρκεί να δοθούν κατευθείαν στις τοπικές ομάδες, παρακάμπτοντας τη διαχείριση των πρακτορείων του ΟΗΕ, των διεθνών οργανώσεων και των διαφόρων δωρητών.

Στην Ιταλία, τα στοιχεία που δίνει η ISTAT, το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής, παρουσιάζει τουλάχιστον διπλασιασμό των τηλεφωνημάτων βοήθειας ενώ στην πολυσέλιδη αναφορά της ActionAid τονίζεται πώς η πρώτη καραντίνα έβλαψε προφανώς τις πιο ευπαθείς ομάδες – για παράδειγμα, δεν καταγράφηκαν σχεδόν καθόλου κλήσεις από τις μετανάστριες. Από τα πιο ανησυχητικά στοιχεία που αναφέρονται είναι ότι σε ποσοστό 83,9% οι θύτες είχαν τα κλειδιά του σπιτιού των γυναικών. Η Ελίζα Βισκόντι, υπεύθυνη των προγραμμάτων της Action Aid, επισήμανε, ωστόσο, τον ουσιαστικό ρόλο των Καταφυγίων για τις κακοποιημένες γυναίκες καθώς ανταποκρίθηκαν εύστοχα με ταχύτητα και με την κατάλληλη υποστήριξη στην τωρινή αναγκαιότητα.

Στην Ελλάδα, για τη φετινή Παγκόσμια Ημέρα κατά της έμφυλης βίας επιλέχθηκε ένα από τα πιο σημαντικά θέματα που αναδείχθηκε στο Χάρτη Καταγραφής Περιστατικών Έμφυλης/Σεξουαλικής Βίας: η εργαλειακή χρήση της ψυχικής ασθένειας στο δημόσιο διάλογο ως ελαφρυντικό για τους θύτες. Στις μέχρι στιγμής, για το 2020, 10 γυναικοκτονίες και 4 απόπειρες, τα «ψυχολογικά» προβλήματα, ο «αλκοολισμός» η «στέρση του παιδιού του», των θυτών προβάλλονται και υποστηρίζονται σχεδόν εμμονικά από ΜΜΕ σχετικοποιώντας προκλητικά τα εγκλήματα κατά των γυναικών.

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΚΑΝΟΥΝ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΣ

1) Η **Αλεξάνδρα Κίτινα**, με καταγωγή από Λήμνο και Καστελόριζο, σε ηλικία 16 ετών, είχε στο ενεργητικό της δύο επιχειρήσεις και θεωρείται η νεότερη διευθύνουσα σύμβουλος, που δραστηριοποιείται στην Αυστραλία. Σύμφωνα με δηλώσεις της, μπήκε στον κόσμο των επιχειρήσεων, όταν η μητέρα της έχασε τη δουλειά της και έγινε μάρτυρας των αγωνιών και δυσκολιών που πέρασε. Συνειδητοποίησε τότε την ανάγκη του να είναι κανείς ανεξάρτητος οικονομικά. Ήταν μόλις 11 ετών και δημιούργησε την πρώτη εταιρία της (old O.T.S. [Outside the Square] από το δωμάτιο του σπιτιού της, με αντικείμενο το διαδικτυακό μάρκετινγκ ενώ την δεύτερη με την επωνυμία HOPE Foundation και με αντικείμενο την ανακύκλωση κόκκων καφέ για κατασκευή προϊόντων απολέπισης το έτος την δημιούργησε το έτος 2014. Τα έσοδα από το δεύτερο εγχείρημά της διατίθενται για την οικονομική ενίσχυση μικρών παιδιών θυμάτων σωματεμπορίας στην Καλκούτα της Ινδίας και για το νοσοκομείο της πόλης αυτής που τα προστατεύει. Παράλληλα με την ενασχόλησή της με τις επιχειρήσεις της παρακολουθεί και το σχολείο της. Ήδη με μέντορες τον βρετανό επιχειρηματία Richard Branson και την Αυστραλή επιχειρηματία και συγγραφέα Lisa Messenger, ετοιμάζεται ήδη για το τρίτο εγχείρημα που αφορά μια εκπαιδευτική πλατφόρμα για νέους που στοχεύουν να ασχοληθούν με την εκκίνηση και διαχείριση των δικών τους επιχειρήσεων

2) Η **Ελληνίδα συνθέτρια Κωνσταντίνα Γουρζή** τιμάται στο διεθνές μουσικό φεστιβάλ **Grafenegg της Αυστρίας** ως **Composer in Residence 2020**. Η τιμή είναι τεράστια για την συνθέτρια και μαέστρο γιατί είναι η πρώτη φορά που αυτό το φεστιβάλ διεθνούς ακτινοβολίας αναθέτει την ευθύνη αυτής της θέσης σε γυναίκα και μάλιστα με μια σειρά από συναυλίες. Η Κωνσταντία Γουρζή είναι από τις Ελληνίδες εκείνες που μας τιμούν στο εξωτερικό και για τις οποίες έχουμε κάθε λόγο να αισθανόμαστε υπερήφανοι, αφού διαπρέπει εδώ και χρόνια στην μουσική σκηνή της Ευρώπης.

3) Τζεν Ψάκι Η Ελληνίδα εκπρόσωπος του Λευκού Οίκου

Η δημόσια εικόνα της κυβέρνησης Μπάιντεν στους σημαντικούς τομείς της ενημέρωσης, αλλά και της διαχείρισης της οικονομίας έχει έντονο άρωμα γυναίκας. Ο νεοεκλεγείς πρόεδρος επέλεξε την Τζεν Ψάκι ως εκπρόσωπο του Λευκού Οίκου. Η ελληνικής καταγωγής αξιωματούχος είναι έμπειρη στον τομέα της ενημέρωσης έχοντας διατελέσει εκπρόσωπος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ επί υπουργίας Τζον Κέρι και στη συνέχεια διευθύντρια επικοινωνίας του Λευκού Οίκου επί προεδρίας Ομπάμα. Κατά τη θητεία της στο Υπουργείο Εξωτερικών είχε ασχοληθεί και επανειλημμένα σχολιάσει εξελίξεις που αφορούσαν σε ελληνικού ενδιαφέροντος θέματα. Αυτή την περίοδο έχει αναλάβει και επικεφαλής της ομάδας που χειρίζεται την προβολή και όλη τη διαδικασία επικύρωσης, των υπουργών της νέας κυβέρνησης από τη Γερουσία, μια ευαίσθητη διαδικασία ιδιαίτερα στην περίπτωση που οι Ρεπουμπλικάνοι διατηρήσουν την πλειοψηφία στο Σώμα (κάτι που θα κριθεί στις επαναληπτικές εκλογές που θα διεξαχθούν στις 5 Ιανουαρίου στην Τζόρτζια). Ωστόσο, η Ψάκι, που θα είναι σε καθημερινή βάση το πρόσωπο της κυβέρνησης Μπάιντεν, δεν είναι η μόνη γυναίκα της ενημέρωσης. Ολόκληρο το επιτελείο του Λευκού Οίκου στον νευραλγικό αυτό τομέα, από τη διευθύντρια επικοινωνίας, την εκπρόσωπο, αλλά και την αναπληρώτρια εκπρόσωπο, συνολικά επτά γυναίκες θα αναλάβουν το έργο της προβολής του έργου και της διαχείρισης των όποιων δυσκολιών προκύψουν στην πορεία της προεδρίας Μπάιντεν.

*****

Μας άρεσε που διαβάσαμε**Η πρώτη γυναίκα στην κυβέρνηση της Αγίας Έδρας στο Βατικανό**

Ο πάπας Φραγκίσκος όρισε την πρώτη γυναίκα σε υψηλόβαθμο πόστο της Γραμματείας του Κράτους, στο ανδροκρατούμενο νευραλγικό κέντρο της διπλωματίας και της κυβέρνησης του Βατικανού. Η 66χρονη Ιταλίδα Φραντσέσκα ντι Τζιοβάνι ανέλαβε τα ηνία ενός νεοδημιουργηθέντος πόστου σε ένα τμήμα που είναι γνωστό ως Τμήμα Σχέσεων με Κράτη, στο οποίο έχει τον βαθμό, ουσιαστικά, της υφυπουργού. Η 66χρονη Ιταλίδα είναι ειδικός στο διεθνές δίκαιο και στα ανθρώπινα δικαιώματα. Το Βατικανό έχει διπλωματικές σχέσεις με περισσότερες από 180 χώρες.

Η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία επιτρέπει μόνο σε άνδρες να χειροτονηθούν ιερείς και οι ρόλοι που ανατίθενται σε γυναίκες παραδοσιακά είναι στη σκιά της κυβέρνησης του Βατικανού. Μια οργάνωση γυναικών, ανάμεσά τους και η Διεθνής Ένωση Γενικών Ηγουμένων (UISG), μια οργάνωση ομπρέλα των καθολικών καλογριών, από καιρό ζητά από τον πάπα να ορίσει περισσότερες γυναίκες σε ανώτερες θέσεις της γραφειοκρατίας του Βατικανού. Παρά τις υποσχέσεις του προκαθημένου της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας να ορίσει περισσότερες γυναίκες σε θέσεις λήψης αποφάσεων στο Βατικανό, μόλις έξι γυναίκες έχουν τοποθετηθεί σε αντίστοιχες θέσεις

*****

ΑΠΟΦΑΣΗ –ΣΤΑΘΜΟΣ: Αποζημίωση 400.000 λιρών σε γυναίκα δικηγόρο που θυσίασε την καριέρα της για να κάνει οικογένεια.

Απόφαση ορόσημο εξέδωσε αγγλικό δικαστήριο σε υπόθεση διαζυγίου, επιδικάζοντας το ποσό των 400.000 αγγλικών λιρών σε γυναίκα δικηγόρο, η οποία εγκατέλειψε τις προοπτικές να σταδιοδρομήσει ως συνεταιίρος σε δικηγορική εταιρεία προκειμένου να δημιουργήσει οικογένεια με τον επίσης δικηγόρο σύζυγό της. Το ζευγάρι γνωρίστηκε σε μια εταιρεία όπου ο σύζυγος ήταν συνεργάτης δικηγόρος και η σύζυγος ασκούμενη δικηγόρος. Αφού άρχισαν να εργάζονται εκείνη έγινε in house δικηγόρος. Η απόφαση του αγγλικού οικογενειακού δικαστηρίου υπογραμμίζει τις διαφωνίες που υπήρχαν στο ζευγάρι σχετικά με τις προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας της συζύγου. Ο δικαστής ανέφερε ότι η σύζυγος είχε πολύ καλές πιθανότητες να γίνει συνεταιίρος στο δικηγορικό γραφείο όπου εργαζόταν. Σ' ένα απόσπασμα της πρωτοποριακής αυτής απόφασης, το οποίο δόθηκε στη δημοσιότητα αναφέρεται: <<Γίνεται δεκτό ότι ο σύζυγος δεν ήθελε η σύζυγός του να παραμείνει στην εταιρεία εάν επρόκειτο να παντρευτούν και εκείνη δέχτηκε ότι δεν μπορούσε να παραμείνει. Από τη στιγμή που αποφασίστηκε να φύγει είχε προγραμματίσει το σχέδιό της που αφορούσε τόσο στο γάμο όσο και ενδεχομένως στην απόκτηση παιδιών. Θεώρησε τον εαυτό της ως γονέα που θα αναλάμβανε πρωταρχική ευθύνη για τα παιδιά. Η δικηγορική καριέρα του συζύγου θεωρήθηκε ότι τέθηκε ω προτεραιότητα>>. Ο δικαστής Μοορ τόνισε ωστόσο ότι η κρίση του δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πράσινο φως για άλλες ή άλλους συζύγους να εγείρουν παρόμοιες αξιώσεις. Όπως τόνισε σε πολλές παρόμοιες υποθέσεις τα περιουσιακά στοιχεία είναι τέτοια που η πιθανή ζημία καλύπτεται ήδη από την αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα, ενώ σε άλλες υποθέσεις η περιουσία και τα εισοδήματα δεν θα δικαιολογούν μια τέτοια αγωγή. Αυτό σημαίνει ότι οι αντίδικοι θα πρέπει να το σκέφτονται καλά πριν εγείρουν μια αξίωση που στηρίζεται στο μειονέκτημα που βασίζεται στην προσωπική σχέση όπως ήταν η συγκεκριμένη, εκτός αν οι περιστάσεις είναι πραγματικά εξαιρετικές. Η δικηγόρος της συζύγου Jane Keir δήλωσε. Ως ταλαντούχα δικηγόρος η πελάτης μου θυσίασε μια δυνητικά επικερδή καριέρα για την οικογένειά τα και για να φροντίσει τα παιδιά της και είμαστε ικανοποιημένοι που συμφώνησε σ' αυτό ο δικαστής. Παρ' όλο που ο κ. Μοορ κατέστησε σαφές ότι αυτή η απόφαση δεν θα πρέπει να ανοίξει το δρόμο για μια σειρά αγωγών που στηρίζονται σε μειονέκτημα λόγω προσωπικών σχέσεων, η απόφαση επιβεβαιώνει ότι σε πραγματικά εξαιρετικές περιστάσεις η αρχή της αποζημίωσης εξακολουθεί να υφίσταται στο οικογενειακό δίκαιο και σωστά. Θεωρητικά αυτό θα ισχύει για οποιονδήποτε δικηγόρο που κάνει βήματα πίσω στην καριέρα του θέτοντας την οικογένεια σε προτεραιότητα σε σχέση με τις φιλοδοξίες του και την απόκτηση εξουσίας. (legalnews 24.gr/ lawgazette.co.uk Πέμπτη 5-3-20)

***** ** *

Γυναίκες και άνδρες οδηγοί

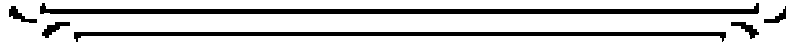
-Σύμφωνα με στοιχεία από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας και το παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου , έχει αποδειχθεί, πως οι άνδρες είναι κατά το διπλάσιο ποσοστό υπεύθυνοι για τροχαία ατυχήματα από ότι οι γυναίκες, όπως επίσης είναι πιο πιθανό να βιώσουν ή να προκαλέσουν το πρώτο τους τροχαίο [ατύχημα](#) νωρίτερα στην καριέρα τους ως οδηγοί, σε σχέση με τις γυναίκες.

Οι γυναίκες οδηγοί είναι λιγότερο επιρρεπείς στην επικίνδυνη συμπεριφορά οδήγησης, ιδίως στην αυξημένη ταχύτητα και έχουν πιο θετικές στάσεις προς την κατεύθυνση της κυκλοφορίας και την ασφάλεια.

***** ** *

ΣΥΝΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΙΔΙΟΥ

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης προετοιμάζει την κατάθεση νομοσχεδίου, με μεταρρυθμιστικές διατάξεις στο αστικό δίκαιο για την **συνεπιμέλεια παιδιού** και έχει ζητηθεί και η γνώμη των κομμάτων επί του πορίσματος της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, με στόχο να εξασφαλιστεί η συναίνεσή τους για το εξαιρετικά ευαίσθητο αυτό κοινωνικό ζήτημα. Το θέμα είχε απασχολήσει το Εθνικό Συμβούλιο από το έτος 2017, οπότε και πάλι είχε προετοιμασθεί παρόμοιο νομοσχέδιο, στην ετήσια εκδήλωσή του που πραγματοποιήθηκε στο Ξενοδοχείο ΑΜΑΛΙΑ με σχετική εισήγηση που παρουσιάστηκε στα μέλη και φίλους του και με ερωτήματα προς προβληματισμό. Σε δεύτερη φάση και με αφορμή την ημέρα κατά της γονικής αποξένωσης το Ε.Σ.Ε. πραγματοποίησε ημερίδα με θέμα <<Γονική Ισότητα - Συνεπιμέλεια- Συμφέρον Παιδιού>> στις 18-5-2017 στο αμφιθέατρο <<Alba Graduate Business School at the American College of Greece >>, στην οποία εκτός από τους κύριους ομιλητές υπήρξε και παρέμβαση και από την Αρχιεπισκοπή Αθηνών και από γονείς που κατέθεσαν τις δικές τους εμπειρίες. Ένα από τα θέματα που απασχόλησαν την ημερίδα αυτή ήταν και το θέμα του κατά πόσο η ισότητα διέπει τις μεταξύ των γονέων σχέσεις όσον αφορά την άσκηση της επιμέλειας του παιδιού τους, την οποία δημοσιεύουμε σήμερα, και τούτο γιατί νομίζουμε ότι η εξασφάλιση όρων ισότητας ως προς τα γονικά καθήκοντα και δικαιώματα συμβάλει στην ευημερία τόσο του κάθε γονέα όσο και του παιδιού.

*****

Γονική Ισότητα (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΙΔΙΟΥ)

Εισήγηση **Ειρήνης Πανταζή - Μελίστα**

Τόσο η μητέρα όσο και ο πατέρας από τη γέννηση του παιδιού τους ασκούν γονικό ρόλο από κοινού ως δικαίωμα και καθήκον τους, ο οποίος συνίσταται στην επιμέλειά του, την διοίκηση της περιουσίας του και την εκπροσώπησή του (1510 Α.Κ.).

Ο κυριότερος ρόλος των γονέων είναι η άσκηση της επιμέλειας του παιδιού τους, που συνίσταται στην ανατροφή, επίβλεψη, μόρφωση, εκπαίδευση και τον προσδιορισμό του τόπου διαμονής του (αρ.1518 Α.Κ.). Ο ρόλος αυτός ως δικαίωμα, αλλά κυρίως ως καθήκον, απαιτεί και από τους δύο γονείς υπευθυνότητα, διαρκή εργασία, γνώση, δεξιότητες αλλά προπάντων συνεργασία.

Η επάρκεια των γονέων και η διαρκής και ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες του παιδιού τους συνεργασία συντελούν στην από αυτό δόμηση υγιούς ψυχισμού και στην προσωπική και κοινωνική του εξέλιξη.

Η συνεργασία προϋποθέτει εξ ίσου εκ μέρους κάθε γονέα αποδοχή του άλλου ως προς την άσκηση της γονικής μέριμνας, κατά καθήκον και ως δικαίωμα, αλλά και αποδοχή των δικαιωμάτων των παιδιών από τους δύο γονείς τους.

Η επιβαλλόμενη από το οικογενειακό μας δίκαιο κοινή γονική μέριμνα καταδεικνύει την ίση αξία που ο νομοθέτης αποδίδει τόσο στον μητρικό, όσο και στον πατρικό ρόλο και τη βούλησή του για ίση μεταχείριση των γονέων. Σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης των γονέων, αφ' ενός δεν μπορεί να αποκλεισθεί από την γονική μέριμνα, και ιδίως από την επιμέλεια του παιδιού του, κάποιος εκ των γονέων, εκτός εάν βλάπτεται το συμφέρον του (όπως επί κακοποίησης, ενδοοικογενειακής βίας, ανικανότητας ανταπόκρισης γονέα στο γονικό του ρόλο), αφ'ετέρου δε κάθε γονέας έχει τα ίδια δικαιώματα και καθήκοντα ως προς την άσκησή της. Η ίση μεταχείριση του νόμου προς την μητέρα και τον πατέρα έναντι του παιδιού τους στο πλαίσιο της οικογένειας άλλωστε επιβάλλεται όχι μόνο από την αρχή της ισότητας των φύλων, ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, αλλά και από το συμφέρον του τέκνου, που χρειάζεται και τους δύο γονείς του κυρίως για την ανατροφή, την διαπαιδαγώγηση και ισορροπημένη ανάπτυξή του.

Το ότι οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή και την ανάπτυξη του παιδιού τους, και ότι η επιτυχής λειτουργία του γονικού τους ρόλου εξαρτάται από την άσκηση αυτού με γνώμονα την ικανοποίηση του συμφέροντος του παιδιού προκύπτει από το άρθρο 18 της Δ.Σ.Δ.Π. Η ικανοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού προς το συμφέρον του απαιτεί, κοινή προσπάθεια των γονέων για γνώση των αναγκών, των δυνατοτήτων, των προτερημάτων, των μειονεκτημάτων αλλά και των κλίσεων και προτιμήσεων του παιδιού τους. Επίσης απαιτεί και αντιστάθμιση αυτών με τις δικές τους δυνατότητες και αδυναμίες για την ρεαλιστική εξυπηρέτηση του συμφέροντος του παιδιού τους, που οι γονείς οφείλουν να γνωρίζουν. Επιπλέον επιβάλλεται και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των γονέων αλλά, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 12 της Δ.Σ.Δ.Π, και με το παιδί ώστε να γνωρίζουν τη δική του γνώμη, πριν οι γονείς καταλήξουν σε κοινή απόφαση που θα εξυπηρετεί το συμφέρον του.

Ο Συνταγματικός νομοθέτης είναι της άποψης ότι στο πλαίσιο του θεσμού της οικογένειας τα δικαιώματα των γονέων συνυπάρχουν με τα δικαιώματα των παιδιών γι' αυτό και με την διάταξη του άρθρου 21 παρ.2 του Συντάγματος μας πρόβλεψε την παροχή παράλληλης προστασίας τόσο στην οικογένεια όσο και στην παιδική ηλικία. Άμεση σημασία για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών στην οικογένεια έχει η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του Συντάγματος μας η οποία επιβάλλει την ίση μεταχείριση των φύλων, συνεπώς και την ισοτιμία ανδρών και γυναικών ως γονέων.

Η ισότητα των συζύγων στις μεταξύ τους σχέσεις και στις σχέσεις τους με το παιδί τους, όχι μόνο κατά τη διάρκεια του γάμου αλλά και μετά την λύση του, καθιερώνεται με το άρθρο 5 του 7ου πρωτοκόλλου της ευρωπαϊκής σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, που κυρώθηκε στην Ελλάδα με το ν.δ. 215/1974. Σύμφωνα με αυτό <<ο σύζυγοι είναι ίσοι στα δικαιώματα και τις ευθύνες που απορρέουν από το ιδιωτικό δίκαιο στις μεταξύ τους σχέσεις και στις σχέσεις τους με τα τέκνα τους ως προς τον γάμο, κατά την διάρκειά του και στην περίπτωση λύσης του. Αυτό το άρθρο δεν εμποδίζει τα Κράτη να πάρουν τα αναγκαία μέτρα που επιβάλλει το συμφέρον των τέκνων>>.

Την αρχή της ισότητας των γονέων λαμβάνει υπόψη ως αναγκαία συνθήκη για τη ρύθμιση των σχέσεων των γονέων με τα παιδιά τους μετά τον χωρισμό και το άρθρο 9 παρ.3 της Διεθνούς Σύμβασης των δικαιωμάτων του παιδιού που τέθηκε σε ισχύ την 20-11-1989 και κυρώθηκε από την Ελλάδα με Ν.2101/2/2/Δεκεμβρίου 1992. Σύμφωνα με αυτό <<τα συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζεί χωριστά από τους δύο γονείς του ή από τον ένα από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή και με τους δύο γονείς του εκτός αν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού>> Το άρθρο αυτό κατέργησε την προϋπάρχουσα αρχή 6 της από 20-11-59 διακήρυξης για τα δικαιώματα του παιδιού σύμφωνα με την οποία το νεαρής ηλικίας παιδί δεν πρέπει εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις να αναγκάζεται να αποχωρίζεται από την μητέρα του.

Σύμφωνα με το περί της γονικής ισότητας πνεύμα των παραπάνω διατάξεων κανείς εκ των δύο γονέων, στις μεταξύ τους σχέσεις και στις σχέσεις τους με το παιδί, δεν μπορεί να διεκδικήσει περισσότερα δικαιώματα ή λιγότερα καθήκοντα έναντι του άλλου, με την επίκληση ιδίως του φύλου του. Κανένα φύλο δε υπερέχει του άλλου και συνεπώς οι μεταξύ τους σχέσεις και οι σχέσεις τους με το παιδί τους πρέπει να διέπονται από την αρχή της ισότητας. Ο γονικός ρόλος, είναι εξίσου σημαντικός τόσο για την μητέρα όσο και για τον πατέρα και η απρόσκοπτη λειτουργία του μέσω του μητρικού και πατρικού προτύπου ασκεί άμεση επιρροή στην διαμόρφωση και ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού τους, το οποίο αντιλαμβάνεται και βιώνει την ίση σχέση μεταξύ των γονέων του, αλλά και παραδειγματίζεται από αυτή.

Ισότητα μεταξύ των γονέων διασφαλίζει η συμμετοχή αμφοτέρων των γονέων στην ανατροφή και εκπαίδευση του παιδιού τους και ο ενεργός ρόλος και των πατέρων προς τα παιδιά τους από τη βρεφική ηλικία τους. Η Γονική Ισότητα προϋποθέτει κοινή γονική ευθύνη, κοινά δικαιώματα καθήκοντα και ευθύνες των γονέων προς τα παιδιά τους. Η γονική ισότητα εξασφαλίζεται με την υπέρβαση στερεοτύπων και προκαταλήψεων ως προς τους ρόλους που υποτίθεται ότι μέχρι πρότινος είχαν ανατεθεί σε άνδρες και γυναίκες στα πλαίσια της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής με βάση το φύλο. Γονική Ισότητα σημαίνει σεβασμό της οικογενειακής ζωής που έχει κατοχυρωθεί ως θεμελιώδες δικαίωμα (άρθρο 8 της ευρωπαϊκής σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου και άλλα διεθνή νομικά κείμενα). Το πραγματικό γεγονός να βρίσκεται μαζί ένας γονέας με το παιδί του είναι ένα ουσιαστικό μέρος της οικογενειακής ζωής. Ο χωρισμός τους, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που βλάπτουν το συμφέρον του παιδιού και συγχωρείται, έχει μη αναστρέψιμες συνέπειες στις σχέσεις τους. Επιπλέον έχει διαπιστωθεί ότι η γονική ισότητα των φύλων συμβάλλει στη συμφιλίωση της επαγγελματικής ζωής με την ιδιωτική και με την κοινή γονική ευθύνη

Στον ελληνικό Αστικό Κώδικα(άρ. 1513) προβλέπεται, η ανάθεση της γονικής μέριμνας και στους δύο γονείς από κοινού, αλλά και η χρονική ή εναλλασσόμενη άσκηση όλων των εκφάνσεων της γονικής μέριμνας μεταξύ των γο-

νέων και σε περίπτωση διαζυγίου, ή ακύρωσης του γάμου, ή λύσης ή ακύρωσης του συμφώνου συμβίωσης. Συνεπώς εφόσον οι γονείς συμφωνούν, μπορούν να ρυθμίσουν την γονική μέριμνα κατά τον παραπάνω τρόπο, όπως δηλαδή ισχύει όσο διαρκεί ο γάμος ή το σύμφωνο συμβίωσης. Ωστόσο σε περιπτώσεις που οι γονείς διαφωνούν και καταφεύγουν για ρύθμιση της γονικής μέριμνας και ιδίως της επιμέλειας στα δικαστήρια, τα τελευταία σπάνια επιβάλλουν την από κοινού, ή τη χρονική ή εναλλασσόμενη άσκηση της γονικής μέριμνας.

Η προτίμηση των δικαστηρίων είναι η ανάθεση της επιμέλειας στον ένα μόνο γονέα που συνήθως είναι η μητέρα (κατά ποσοστό 90ο/ο), και η ανάθεση της επικοινωνίας στον πατέρα. Συνηθέστερη αιτιολογία της καταλληλότητας της μητέρας για την ανάθεση της επιμέλειας είναι η παραδοχή της βιοκοινωνικής της υπεροχής και της ανάπτυξης ψυχικού δεσμού με το παιδί της. Συνηθέστερη αιτιολογία για την απόρριψη της συνεπιμέλειας και της λειτουργικής-χρονικής κατανομής της γονικής μέριμνας είναι η πεποίθηση ότι η διαβίωση του ανηλίκου σε δύο περιβάλλοντα, δημιουργεί στο παιδί ανασφάλεια, αναστατώνει και απορρυθμίζει τη ζωή του, και εγκυμονεί εντάσεις και τριβές για τους γονείς του, λόγω αδυναμίας τους να συνεργασθούν σχετικά με τις επιλογές και τη διαχείριση του παιδιού τους κατά παραγωγικό τρόπο. Μόνο το 7ο/ο των αποφάσεων αναθέτει την επιμέλεια στον πατέρα. Αυτό κυρίως οφείλεται στο γεγονός ότι στην πράξη η μητέρα κατά κανόνα ζητάει την επιμέλεια, ενώ ο πατέρας δεν την διεκδικεί, αντίθετα συναινεί να την αναλάβει η μητέρα ή την παραχωρεί. Αιτήσεις πατέρων για ανάθεση σ'αυτούς της επιμέλειας γίνονται μόνο κατά ποσοστό 9ο/ο.

Η ακολουθούμενη από τους χωρισμένους γονείς αλλά και από τα δικαστήρια παραπάνω τακτική, είναι επηρεασμένη από στερεότυπα, δοξασίες και προκαταλήψεις που επικρατούν και στη σύγχρονη εποχή ως προς το φύλο και τους ρόλους που έχουν στο παρελθόν συνδεθεί με γυναίκες και άνδρες. Με βάση αυτές στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ο ένας γονέας, συνήθως η μητέρα, αναλαμβάνει αποκλειστικά την επιμέλεια αποκλείοντας από αυτή τον άλλον, συνήθως τον πατέρα, ο οποίος έτσι τίθεται σε υποδεέστερη θέση. Ωστόσο ο λόγω του ανδρικού συνήθως φύλου του, αποκλεισμός του άλλου γονέα, δεν σημαίνει ταυτόχρονα και πραγματική ακαταλληλότητα αυτού ως προς τον γονικό του ρόλο. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι σε αυτή την περίπτωση υφίσταται σε βάρος του διάκριση λόγω φύλου που καταστρατηγεί την αρχή της γονικής ισότητας, αλλά και βλάπτει το συμφέρον του παιδιού, που είναι να ζει και αναπτύσσεται και με τους δύο γονείς του. Και αυτό μάλιστα γίνεται παρά το γεγονός ότι το άρθρο 1513 Α.Κ. , όπως προαναφέρθηκε, δίνει τη δυνατότητα στους γονείς να διεκδικήσουν την από κοινού επιμέλεια και στο δικαστήριο να επιβάλλει αυτή και σε περίπτωση διαζυγίου ή λύσης ή ακύρωσης του γάμου και λύσης ή ακύρωσης του συμφώνου συμβίωσης.

Δηλαδή εδώ παρατηρείται το φαινόμενο ο νόμος να αφήνει παράθυρο ανοιχτό για την αντιμετώπιση των κοινωνιολογικών αλλαγών που έχουν επέλθει στις οικογενειακές σχέσεις και οι γονείς που χωρίζουν να βλέπουν το παράθυρο κλειστό μένοντας στις νοοτροπίες του παρελθόντος. Αυτό δείχνει έλλειψη παιδείας ως προς την γονική υπευθυνότητα των εμπλεκόμενων ατόμων. Γιατί ο γονέας που δεν έχει το θάρρος να μοιρασθεί με τον άλλο γονέα την επιμέλεια του παιδιού τους αποποιείται την ευθύνη που εξίσου με τον άλλο γονέα έχει απέναντί του και επιβαρύνει άνισα τον άλλο γονέα με την αποκλειστική επιμέλεια του παιδιού τους. Ιδιαίτερα αυτό κάνουν οι πατέρες σε βάρος των μητέρων δεχόμενοι την ανάθεση της επιμέλειας μόνο σε αυτή και αρκούμενοι οι ίδιοι στο ρόλο μόνο της επικοινωνίας. Με τη στάση τους αυτή δείχνουν να εθελουφλούν στην πραγματικότητα της εργαζόμενης πλέον με εξαντλητικούς ρυθμούς και ωράρια γυναίκας που σε συνδυασμό με την αποκλειστική φροντίδα των παιδιών την εξουθενώνουν σωματικά και ψυχικά, την εμποδίζουν να ανταποκριθεί επαρκώς τόσο στο γονικό όσο και στο επαγγελματικό της καθήκον, στο να διεκδικήσει υψηλότερες θέσεις εργασίας και οικονομικές απολαβές ενώ της αποστερούν και τον ελεύθερο χρόνο που έχει ανάγκη για τον εαυτό της.

Αλλά και η απλή επικοινωνία του ενός γονέα με το παιδί του εξαντλούμενη σε ένα με δύο Σαββατοκύριακα τον μήνα και σε λίγες ώρες απογευματινής επικοινωνίας την εβδομάδα θέτει τον επικοινωνούντα γονέα σε σχέση ανισότητας έναντι του έχοντος την επιμέλεια, καθόσον, στο λίγο αυτό χρόνο, δεν έχει τη δυνατότητα για καλλιέργεια μιας ουσιαστικής σχέσης μαζί του. Μάλιστα η επικοινωνία πολλές φορές διακόπτεται από το ίδιο το παιδί, το οποίο βιώνοντας το άγχος και την απόγνωση του έχοντος την επιμέλεια γονέα, υπεισέρχεται στην άποψή του ότι για όλα ευθύνεται ο άλλος γονέας, και πειθόμενο ότι δεν ενδιαφέρεται γι'αυτό, αρνείται την οποιαδήποτε επικοινωνία μαζί του και αποξενώνεται από αυτόν. Ιδίως, σε συγκρουσιακά διαζύγια, οι μητέρες με αφορμή την επιμέλεια νοιώθουν ότι έχουν την εξουσία να καθοδηγούν και ελέγχουν τα συναισθήματα του παιδιού τους εναντίον του πατέρα τους, και να του εμφυτεύουν ακόμη και ψευδείς απόψεις για το άτομό του προκειμένου να το αποξενώσουν από αυτόν. Αυτό που επιτυγχάνεται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι η ήδη υποδεέστερη θέση του πατέρα ως γονέα να γίνεται ακόμη πιο άνιση ως προς την μητέρα ως και ανύπαρκτη.

Το θέμα της συνεπιμέλειας των γονέων και της εναλλασσόμενης κατοικίας και ιδίως το δικαίωμα και των πατέρων στη συνεπιμέλεια των παιδιών θα πρέπει να απασχολήσει περισσότερο και τον Έλληνα Δικαστή, πέρα από προκαταλήψεις και στερεότυπα ως προς το φύλο. Η υιοθέτηση και ενίοτε και επίκληση τέτοιων στερεοτύπων στις δικαστικές αποφάσεις δεν απηχεί σύγχρονες αντιλήψεις για τις μεταξύ των γονέων και προς το παιδί τους σχέσεις. Ο Δικαστής πριν απ' όλους θα πρέπει να αφουγκράζεται το συμφέρον του παιδιού υπό το πρίσμα των σύγχρονων εξελίξεων που έχουν επέλθει στην οργάνωση της οικογενειακής ζωής, οι οποίες επιβάλλουν την ισοτιμία των γονέων και να υπερβαίνει τα στερεότυπα, που ευνοούν διακρίσεις ως προς το φύλο, τα οποία άλλωστε έχουν ανατραπεί με νεώτερες ιατρικές και ψυχολογικές έρευνες.

Σύμφωνα με αυτές τις έρευνες η επιμέλεια που επιμερίζεται ισομερώς μεταξύ δύο οικιών της πατρικής και μητρικής είναι ευεργετική και απαραίτητη για την προστασία της ισόρροπης ανάπτυξης του παιδιού.

Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι τα παιδιά που ζουν εναλλάξ και με τους δύο γονείς τους με ίση κατανομή του χρόνου αναφέρουν υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης από τη ζωή τους από εκείνα που υπάγονται σε άλλη ρύθμιση για χωρισμένες οικογένειες.

Ύστερα από μετανάλυση διεθνών μελετών που κατέδειξαν τα οφέλη από την εναλλασσόμενη κατοικία και τις αρνητικές επιπτώσεις που προέρχονται από την αποκλειστική επιμέλεια η Επιτροπή Ισότητας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης εξέδωσε το ψήφισμα 2079/2-10-2015 << περί ισότητας και κοινής γονικής ευθύνης τέκνων και περί του ρόλου των πατέρων>>. Αυτό το ψήφισμα ζητάει από τα 47 Κράτη-μέλη του την εναρμόνιση της νομοθεσίας τους για τη διασφάλιση και προώθηση της ισότητας των γονέων από τη γέννηση των παιδιών και την καθιέρωση της κοινής γονικής ευθύνης μακριά από στερεότυπα και προκαταλήψεις, της εναλλασσόμενης κατοικίας των παιδιών μετά τον χωρισμό των γονέων τους, εκτός περιπτώσεων κακοποίησης ή ενδοοικογενειακής βίας, και την ρύθμιση του χρόνου της εναλλαγής με βάση τις ανάγκες και το συμφέρον του παιδιού. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το ψήφισμα αυτό απαιτείται μοίρασμα του χρόνου των γονέων και για την ανατροφή και εκπαίδευση του παιδιού τους και δυνατότητα εναλλασσόμενης κατοικίας για το παιδί και στο σπίτι του πατέρα, ώστε να μη νοιώθει ως επισκέπτης σε αυτό αλλά ότι πρόκειται για το δικό του σπίτι. Γίνεται δεκτό ότι ο χρόνος παραμονής στην εναλλασσόμενη πατρική ή μητρική κατοικία δεν απαιτείται να επιμερίζεται κατά ποσοστό 50ο/ο αλλά αρκεί και κατά ποσοστό 30ο/ο στον έναν γονέα και κατά 70ο/ο στον άλλον για να μιλούμε για συνεπιμέλεια.

Η ανάγκη νομοθετικής μεταρρύθμισης με τους σύγχρονους όρους που προβλέπει το υπ' αριθμ.2079/2015 ψήφισμα της επιτροπής ισότητας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης απασχολεί και την ελληνική πολιτεία. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ανέλαβε πρωτοβουλία κατάρτισης σχετικού νομοσχεδίου και έχει ζητήσει και την γνώμη των κομμάτων.

Προέχει το νομοσχέδιο να εξυπηρετεί το καλύτερο συμφέρον του παιδιού. Και ο ιδανικότερος τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι με ρυθμίσεις που εξασφαλίζουν την συνέχεια του δικαιώματός του να έχει την σε σταθερή βάση και σε ίσο χρόνο έγνοια και φροντίδα και των δύο γονιών του και μετά το διαζύγιο ή την λύση του συμφώνου συμβίωσης, ώστε να μην διαταράσσεται η ψυχοσυναισθηματική του κατάσταση. Εξαιρούνται φυσικά από τέτοιες ρυθμίσεις οι περιπτώσεις που συντρέχει σπουδαίος λόγος αποκλεισμού από την επιμέλεια κάποιου γονέα, όπως όταν ο γονέας ασκεί ενδοοικογενειακή βία ή είναι εξαρτημένος από ουσίες, κλπ. Επιπροσθέτως, προς εξυπηρέτηση του συμφέροντος του παιδιού, το νομοσχέδιο θα πρέπει να έχει διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα για τους γονείς ώστε αυτοί να εμπεδώσουν την άποψη ότι ο ρόλος τους ως πατέρα ή μητέρα είναι πρωταρχικά καθήκον τους και δευτερευόντως δικαίωμά τους, και ότι από την στιγμή της γέννησης του παιδιού τους θα πρέπει να μοιράζονται ενεργά, ουσιαστικά, ισόχρονα και ισοβαρώς τον γονικό τους ρόλο και να αναγνωρίζουν ο καθένας τον αναγκαίο για το παιδί ρόλο του άλλου.

Σε περιπτώσεις έντονων διαφωνιών των γονέων ως προς την επιμέλεια του παιδιού, όπως συμβαίνει σε συγκρουσιακά διαζύγια ή συγκρουσιακούς χωρισμούς των γονέων, ο θεσμός της διαμεσολάβησης μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο αρωγό κατευνασμού των αντιθέσεων μεταξύ των γονέων και εύρεσης συμβιβαστικής λύσεως για την ρύθμιση της επιμέλειας προς το συμφέρον του παιδιού. Αν η διαμεσολάβηση αποτύχει τότε το δικαστήριο έχει την εξουσία να ρυθμίσει την επιμέλεια με αντικειμενικότητα και ευθυκρισία. Το δικαστήριο όμως που μέχρι σήμερα καλείται να αποφανθεί επί οικογενειακών διαφορών δεν έχει τις προδιαγραφές ενός σύγχρονου οικογενειακού δικαστηρίου η θέσπιση και λειτουργία του οποίου είναι από πολλά χρόνια ανεκπλήρωτη από την Πολιτεία απαίτηση της ελληνικής κοινωνίας. Ένα σύγχρονο οικογενειακό δικαστήριο απαιτεί αφ' ενός μεν εκπαιδευμένους δικαστές, εξειδικευμένους στις οικογενειακές σχέσεις, τις γονικές διαφορές και τις παιδικές ανάγκες αφ'ετέρου δε την

άμεση συνεργασία του με επίσης εξειδικευμένους επιστήμονες, Κοινωνικούς Λειτουργούς, Ψυχολόγους, Ψυχιάτρους, Παιδοψυχιάτρους. Μέσω των ατόμων αυτών – συνεργατών του δικαστή, μπορούν να συγκεντρωθούν αντικειμενικά στοιχεία σχετικά με την καταλληλότητα των γονέων και το συμφέρον του παιδιού επί των οποίων στηρίζομενος ο δικαστής θα εκδόσει μια δίκαιη για το παιδί απόφαση.

Αντικειμενικά στοιχεία κατά κύριο λόγο μπορεί να εξασφαλίσει μια εμπειριστατωμένη έρευνα που θα περιγράφει τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και το περιβάλλον διαβίωσης του παιδιού και των γονιών του, το ηθικό σύστημα αξιών τους και την επιθυμία των γονέων. Επίσης εξίσου σημαντική συνεισφορά στη δικαστική κρίση μπορεί να έχει και η εκτίμηση της ψυχικής και σωματικής υγείας των γονέων, της μεταξύ τους σχέσης, της εγγύτητας που έκαστος γονέας έχει με το παιδί, των τυχόν συγγρούσεων που υφίστανται μεταξύ των γονέων, και της ενδεχόμενης τάσης τους να αποξενώσουν το παιδί από κάποιο γονέα. Σε ότι αφορά το παιδί σημαντικά αντικειμενικά στοιχεία συνιστούν η αξιολόγηση της ψυχικής και σωματικής του υγείας, των τυχόν ιδιαίτερων συναισθηματικών ή σωματικών αναγκών του, των εκπαιδευτικών του αναγκών, της ικανότητας προσαρμογής του στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον, του ιατρικού του ιστορικού, της καθημερινότητάς του και πώς την βιώνει, των επιθυμιών του, των συνεπειών του χωρισμού από τα αδέρφια του, του αποχωρισμού από το συγγενικό ή φιλικό περιβάλλον πχ σε περίπτωση που ο αιτών γονέας σκοπεύει να μεταβεί σε άλλη χώρα μαζί με το παιδί, αλλά και της δικής του γνώμης και επιθυμίας.

Η γονική ισότητα ως προς την επιμέλεια του παιδιού, εκτός από το θετικό αποτέλεσμα που έχει στο παιδί και στον πατέρα, όταν μεταξύ τους αναπτύσσεται μια καλή σχέση, συντελεί και στην βελτίωση της θέσης της μητέρας. Η μητέρα έχει υπό το καθεστώς αυτό στη διάθεσή της περισσότερο ελεύθερο χρόνο και δυνατότητα ξεκούρασης, αποκτά ψυχική ηρεμία, εργάζεται με καλύτερη ποιοτική απόδοση, αποφεύγει τον κίνδυνο επαγγελματικής εξουθένωσης, διευκολύνεται ως προς τη σύναψη κοινωνικών σχέσεων και την προώθηση της κοινωνικής, επαγγελματικής και οικονομικής εξέλιξής της και έτσι επιτυγχάνεται η αναβάθμιση της σχέσης με το παιδί της καθώς και η ευημερία τόσο της ίδιας όσο και του παιδιού της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Άρθρα 1510, 1513, 1518 Α.Κ.

Άρθρο 9 ΠΑΡ.3 ,12, 18 Δ.Σ.Δ.Π.

άρθρα 4 παρ.2 και 21 παρ.2 του Συντάγματος

άρθρο 5 του 7^{ου} πρωτοκόλλου ευρωπαϊκής σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου

Τσιάντης, Γ., Ψυχική Υγεία του Παιδιού και της Οικογένειας, εκδ. Καστανιώτη, Παιδοψυχιατρική, τ.Α΄, 1988, σελ.155.

Δεμερτζής, Η ουσιαστική και δικονομική αναγκαία μεταρρύθμιση της επιμέλειας, Δ 2008.140 επ

Μπέκα Αν. Η διαταραγμένη επικοινωνία με το παιδί μετά τη διάσπαση της συμβίωσης των γονέων ως παράγοντας κινδύνου για την ψυχοκοινωνική του ανάπτυξη, 2005,σελ.45-49,57-68 179, 183-185. Παρασκευοπούλου-Rush Α.,αξιολόγηση ανηλίκου σε δικαστικές υποθέσεις από επαγγελματίες ψυχικής υγείας Ψυχιατροδικαστική παιδιών και εφήβων Ι.Γιαννοπούλου,Α.Δουζένης,Λ.Λύκουρας σελ.24-25,34-37.

(Bjarnason/Arnarsson (2011), Joint physical custody and communication with parents: A cross – national study of children in 36 western countries, Journal of Comparative Family Studies, 42, σ. 871-890 ?

Bauserman (2002), Child adjustment in joint-custody versus sole-custody arrangements: a meta analytic review, Journal of Family Psychology, 16, σ. 91-102).

υπ'αριθμ. 2079/2-10-2015 ψήφισμα της Επιτροπής Ισότητας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης περί ισότητας και κοινής γονικής ευθύνης τέκνων και περί του ρόλου των πατέρων.

(Nielsen (2014), Shared physical custody: Summary of 40 studies on outcomes for children, Journal of Divorce & Remarriage, 55, 613-635

Efstratios Papanis, Myrsine , Roumeliotou Aggeliki Santi Eleni Kitrinou Η αθέατη πλευρά της ισότητας των δύο φύλων: Ο θεσμός της συγκαθεμονίας – συνεπιμέλειας στην Ελλάδα, Εμπειρική Έρευνα November 2015

Η ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΤΟΥ COVID-19

***** **

Λιάνα Καλλιέρου, ψυχολόγος,
μέλος του American psychotherapy association,
μέλος της Ε.Ε. του Ε.Σ.Ε.

Αυτή η τέλεια έφοδος εναντίον της υγείας μας, που άγγιξε όλους μας και κυρίευσε με φόβο την ψυχή μας και ιδίως τα άτομα που έχασαν συγγενείς, φίλους, γείτονες και συναδέλφους από την δουλειά τους, επέφερε μεγάλη κοινωνική ταραχή και φόβο.

Βρισκόμαστε πραγματικά σε μια τρομερή εποχή ανασφάλειας, κυρίως εξ αιτίας του απροσδιόριστου τέλους της επιδημίας αυτής, η οποία στην πραγματικότητα έχει 4-5 διαφορετικές, συγκρουόμενες επιθέσεις= την άορατη επίθεση του ίδιου του ιού, την τεράστια οικονομική ζημιά και την κοινωνική σύγχυση που ενισχύεται από την ιατρική και κυβερνητική παρότρυνση για ατομική ασφάλεια και τον περιορισμό συμμετοχής σε ομαδικές συγκεντρώσεις.

Η κυριότερη όμως ταραχή και κόπωση προέρχεται από τον συναισθηματικό κατακλυσμό, το «πνίξιμο» από τα μέτρα που όλοι είμαστε υποχρεωμένοι να τηρούμε! Αυτή η κόπωση μπορεί και να οφείλεται στην διανοητική μας ασυμφωνία, με την αναγκαιότητα που πλέον έχουμε για μια επίπονη, οδυνηρή ή σπάνια και χαρούμενη, δυνατή επικοινωνία εκ του μακρόθεν!

Η αποστολή ασφαλών υγειονομικών φιλιών και αγκαλιών μέσα από την οθόνη του INTERNET, δεν είναι το ίδιο όπως η προσωπική επαφή. Αυτό μπορεί σαφέστατα να δημιουργήσει μοναξιά!

Δυστυχώς αντιμετωπίζουμε έναν άορατο εχθρό, έναν εχθρό από τον οποίο δεν μπορούμε να δραπετεύσουμε, αλλά ούτε και γνωρίζουμε πως να πολεμήσουμε!

Δεν θα είναι λοιπόν απορίας άξιον, ο άνθρωπος υπό την πίεση όλου αυτού του στρες να μην δύναται να εκδηλώνει συνεχώς τον καλύτερό του εαυτό και να εκραγεί σε μια στιγμή κατόπιν μιας διαφωνίας με το αγαπημένο του παιδί, ή με την σύζυγο ή τον σύζυγο.

Θα αναφέρω μερικές από τις παρεμβάσεις τις οποίες έχω χρησιμοποιήσει με προτροπή των ειδικών επιστημόνων (PSYCHOTHERAPY NETWORKER) και έχουν επιφέρει πολύ καλά αποτελέσματα σε μερικούς πελάτες μου.

ΠΑΙΡΝΟΝΤΑΣ ΕΝΑΛΛΑΞ ΤΟΝ ΛΟΓΟ!

Σε περίπτωση ενδοοικογενειακής ή εξωτερικής κρίσης, όταν και οι δύο σύντροφοι μοιράζονται την διαφωνία τους συγχρόνως, πολύ συχνά υπάρχει επιφόρτιση συναισθηματική. Γι αυτό περισσότερο παρά ποτέ είναι σημαντικό, τα ζευγάρια να μάθουν το πώς να παίρνουν εναλλάξ τον λόγο ώστε να εκφράσουν τα συναισθήματα τους για την κρίση αυτή. Έτσι ώστε ο κάθε σύντροφος θα παρακολουθεί και θα ακούει προσεκτικά τον άλλο με συναισθηματική διάθεση κάθε φορά.

ΡΥΘΜΙΣΤΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΣΑΣ!

Με την ένταση της πανδημίας του covid-19 και την εκπαίδευση κατ' οίκον, πολλά ζευγάρια έχουν πολλές δυσκολίες να παρακολουθήσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά τους στα μαθήματα. Γι' αυτό τα αγχωμένα ζευγάρια εύκολα καταφεύγουν σε παλαιότερες απαράδεκτες μεθόδους οικογενειακής βίας με θύματα τα παιδιά και την σύζυγο.

Σε αυτήν την περίπτωση ενθαρρύνω τα ζευγάρια να ζητήσουν μια συνάντηση με κάποιον/κάποια ψυχολόγο, ώστε να τους βοηθήσουν να ξεπεράσουν τις μεταξύ τους δυσκολίες.

ΜΙΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΣΑΣ!

Είναι σημαντικό να προγραμματίζετε μια καθημερινή προσωπική ενασχόληση (περιποίηση), σαν να πρόκειται να εξαρτάται η προσωπική σας διαβίωση από αυτό!

Προσπαθείτε να απαλλαγείτε από μερικό τοξικό stress(ενέργεια), με την βαθμιαία χαλάρωση των μυών μέσω γιόγκα, γυμναστικής, μουσικής, ποίησης, ή οποιασδήποτε άλλης θεραπευτικής μεθόδου, ακόμη και της μαγειρικής αν σας ξεκουράζει!

ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΦΟΒΟΣΑΣΤΕ ΣΩΣΤΑ!

Οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν το πώς να φοβούνται «επιδέξια», παρά απλά να κυριεύονται εξ'εφόδου από τους φόβους τους. Πολλοί άνθρωποι προσπαθούν να διαχειριστούν τις ανησυχίες τους σαν ανοησίες, προσπαθώντας να τις αγνοήσουν. Αυτό δεν δουλεύει σωστά! Οι φόβοι τους θα συνεχίσουν να επεμβαίνουν ενοχλητικά καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας. Καλύτε-

ρα αφήστε για λίγο τους φόβους σας, γράψτε τους σε ένα χαρτί και προσπαθείστε να αναγνωρίσετε τα συναισθήματα που σας δημιουργούν με αποδοχή και τρυφερότητα! Έτσι θα αφήσουν χώρο για τους παιδικούς σας φόβους.

Με την πανδημία αυτή δεν υπάρχει ακριβής επαναβεβαίωση της εξέλιξης, αλλά μπορεί κανείς να αυτοσχεδιάσει μόνος του ότι «μπορεί να είναι δυνατός, ασφαλής αλλά και συγχρόνως ότι μπορεί να φοβάται!» Θα είναι ένα δώρο προς τον εαυτό του!

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΓΩΜΕΝΗ ΣΙΩΠΗ!

Υπάρχουν φορές που ένας από τους δύο συντρόφους επιθυμεί να μιλήσει για τους φόβους του και τα συναισθήματα του, ενώ ο άλλος στην πραγματικότητα δεν μπορεί να τα διαχειριστεί εκείνη την στιγμή. Είναι σημαντικό οι σύντροφοι να είναι ικανοί, να λένε ΟΧΙ!!! Απευθείας και ευγενικά όταν ένας από τους δύο δεν είναι συναισθηματικά ικανός/η να ανταποκριθεί στον άλλο, τότε πρέπει να προτείνει κάποια άλλη ώρα αργότερα.

Η ΛΟΓΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΣΗ!

Επίσης παροτρύνω τους ανθρώπους να εκθέτουν τους εαυτούς στις πολλές δυσάρεστες πληροφορίες με κάποια λογική, ώστε να υπάρχει ένας έλεγχος σε αυτήν την ανυπολόγιστα καταστρεπτική κρίση!

Προσπαθώντας συνεχώς να ενημερώνεστε από τις ειδήσεις, είναι δυνατόν να διεγείρεστε και να προκαλείτε το άγχος σας!

ΞΑΣΚΗΘΕΙΤΕ ΣΕ ΤΡΥΦΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ!

Αυτό τον καιρό της Πανδημίας, περισσότερο παρά ποτέ, οι άνθρωποι έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη προσοχή και τρυφερότητα! Τα ζευγάρια πρέπει να προσπαθούν να προσφέρουν ο ένας στον άλλο εναλλάξ ωραία μυρωδιά, χάδια αγάπης και υποστήριξης, ένα μασάζ, ένα ωραίο φαγητό, μια εξυπηρέτηση που μπορεί να προσφέρει στον άλλο ξεκούραση και λίγο περισσότερο ύπνο, ιδίως όταν υπάρχουν υποχρεώσεις παιδιών. Αυτό μπορεί να γίνεται με καλύτερο τρόπο, όταν ο ένας σύντροφος ζητάει από τον άλλο να προγραμματίσει μια ξεκάθαρη προσφορά κάθε εβδομάδα. Αυτά όλα είναι μια υπενθύμιση ότι και οι δύο είναι εκεί, ο ένας για τον άλλο και ότι ο ένας θα έχει πάντα την υποστήριξη του άλλου! Σε περιπτώσεις υπερβολικού στρες, μπορεί να ξεχνάμε συχνά ότι αυτό που μας “τρέφει” την ανθρωπιά μας, περισσότερο από ότι άλλο, είναι η φροντίδα για τους άλλους. Γιατί συχνά ο επαγγελματισμός “στεγνώνει” την αγάπη μας, την φροντίδα μας, την γενναιοφροσύνη μας, την τρυφερότητα της ψυχής μας. Μερικές φορές δεν έχουμε περίσσειμα τρυφερότητας για τα παιδιά μας, την/τον σύντροφό μας και τους φίλους μας!

ΤΟ ΜΟΙΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΣΤΕΝΟΧΩΡΙΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ - ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ!

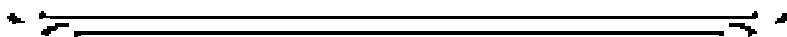
Δυστυχώς, κατά την διάρκεια αυτής της φοβερής εποχής, χάνουμε την ευκαιρία για χαρά και την αίσθηση της ευημερίας που προέρχεται από την προσφορά και την φροντίδα μας προς τους άλλους. Σκεφτείτε τους ανθρώπους που γνωρίζετε μήπως έχουν κάποια ανάγκη που δεν μπορούν να ικανοποιήσουν, (λόγω ηλικίας, λόγω αρρώστιας, λόγω μοναξιάς), τις άμεσες ανάγκες τους!

Ασφαλώς είμαστε όλοι πολύ απασχολημένοι, ασφαλώς είμαστε κουρασμένοι και χρειαζόμαστε ξεκούραση! Όμως δοκιμάζοντας αυτή την προσφορά προς τους άλλους, θα σας κάνει να αισθανθείτε καλύτερα!

Μέσα από το Internet και ιδιαίτερα μέσα από Face book συνδεθείτε και χωρίς να συζητάτε το πόσο δύσκολη εποχή περνάμε, γράψτε αστεία, μοιραστείτε αναμνήσεις, παίξτε παιχνίδια, κάντε karaoke και για λίγη ώρα ξαναζήστε την ζωή σας όπως πρώτα!

ΔΕΙΞΤΕ ΤΗΝ ΚΑΛΟΣΥΝΗ ΣΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΣΑΣ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΣΕ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΣΑΣ ΜΑΧΟΝΤΑΙ!

Θυμηθείτε να ανοίξετε την καρδιά σας σε όλους τους ανθρώπους ακόμη και σε αυτούς με τους οποίους έχετε διαφορές. Να θυμάστε ότι όλοι, ο κάθε ένας από εμάς, φοβάται κατά κάποιο τρόπο! Ο κάθε ένας από εμάς αισθάνεται να απειλείται. Ασφαλώς ο κάθε ένας μας έχει διαφορετικούς τρόπους προσαρμογής, που μπορούν να προκαλέσουν προστριβή, κριτική, κατηγορίες, αλλά όπως γράφει η ψυχίατρος Marta Manning: το μίσος δεν οδηγεί σε κάποιο διέξοδο του μίσους, αλλά μόνο η αγάπη μπορεί να το κάνει αυτό! Αυτή η ίδια ομολογεί ότι τώρα τον καιρό της κρίσης, εύχεται για την ανθρωπότητα τα εξής «Εύχομαι για όλους εμάς που είμαστε ευάλωτοι και φοβισμένοι άνθρωποι, να είμαστε ασφαλείς και προστατευμένοι, να φροντίζουμε τους εαυτούς μας και κάθε άλλο με αγάπη και εμπάθεια. Πρέπει να συνενωθούμε όλοι για να αντιμετωπίσουμε τον κοινό μας εχθρό».

ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ 5-12-2020

ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΓΕΝΟΥΣ ΘΗΛΥΚΟΥ.

***** ** *

Α) Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Εσήγηση : Θεοδοσία Πενταρβάνη Υφαντή, Φιλόλογος, Αντιπρόεδρος Ε.Σ.Ε.

Κάθλιν Ομέρα 1869 Ιρλανδή ποιήτρια (Μετά από κρίση της χολέρας)

Μετάφραση από τα Ιταλικά ΙΟΥΛΙΑ ΑΓΟΡΑΣΤΗ

Και οι άνθρωποι έμειναν σπίτι
Και διάβασαν βιβλία και αφουγκράστηκαν
Και ξεκουράστηκαν και γυμνάστηκαν
Και ασχολήθηκαν με την τέχνη και έπαιζαν
Και γνώρισαν νέους λόγους ύπαρξης
Και στάθηκαν
Και βυθίστηκαν σε πιο βαθιές σκέψεις
Κάποιοι διαλογιζόταν
Κάποιοι προσευχόταν
Κάποιοι χόρευε
Κάποιοι συναντήθηκε με τον εαυτό του
Και οι άνθρωποι άρχισαν να σκέπτονται αλλιώς
Οι άνθρωποι θεραπεύτηκαν
Μένοντας μακριά από εκείνους που περνούσαν τη ζωή τους
Μεσ στην επικίνδυνη άγνοια, χωρίς νόημα και δίχως Καρδιά
Και η γη άρχισε να θεραπεύεται
Και όταν ποια ο κίνδυνος πέρασε
Οι άνθρωποι ξαναβρέθηκαν μεταξύ τους
Θρήνησαν τους νεκρούς
Και έκαναν καινούργιες επιλογές
Και οραματίστηκαν νέες θεωρήσεις
Και δημιούργησαν νέους τρόπους ζωής
Και θεράπευσαν εντελώς τη γη
Έτσι όπως είχαν θεραπεύσει και τους εαυτούς τους.

Στις αρχές του 2020 ένας νέος, επιθετικός, αόρατος εχθρός ενέσκηψε στον πλανήτη μας ,Ο covid-19 .Ένας ιός μεταδοτικός ,θανατηφόρος ,που εξελίχθηκε σε πανδημία και επέφερε ριζικές αλλαγές στη ζωή μας, προκειμένου να διαφυλαχτεί η δημόσια υγεία και να περιοριστεί η διασπορά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα εκατομμύρια άνθρωποι να προσαρμοστούμε άμεσα σε νέες συνήθειες καθημερινότητας και εργασίας .

Το ξέσπασμα της πανδημίας βρήκε την Ελλάδα σε μια φάση που έχει σημαντικά προβλήματα ,εντάσεις με την Τουρκία ,οικονομία, δημογραφικό, μεταναστευτικό. Δημιούργησε βαθύ κοινωνικό-οικονομικό και όχι μόνο υγειονομικό τραύμα. Το τραύμα αυτό διαμορφώνει την κοινωνική συνείδηση αλλά και τα συναισθηματικά πεδία .Ο κοινωνικός μας εαυτός, η οικογένεια και οι κοινωνικές στάσεις έχουν διαταραχθεί. Μεγάλο ποσοστό απάντησε ότι τους διακατέχει αρνητικό συναίσθημα, απογοήτευση ,φόβος ,θυμός ,ανασφάλεια .Είμαστε απροετοίμαστοι, όπως και όλος ο κόσμος ,να διαχειριστούμε μια πανδημία , η οποία στην αρχή αντιμετωπίστηκε ως μια προσωρινή δυσκολία ,σήμερα παρομοιάζεται από τους λειτουργούς υγείας με πόλεμο,με πολλές απώλειες ,ελπίζοντας στις επιστημονικές εξελίξεις .

Η αντιμετώπιση της πανδημίας ,ανέδειξε τη σχέση της γυναίκας μ'αυτήν. Τα διεθνή ΜΜΕ ερμηνεύουν ότι οι γυναίκες ηγέτες διαχειρίστηκαν καλύτερα την κρίση .(Μέρκελ, Αρντερν) μίλησαν αληθινά, με αποφασιστικότητα και αγάπη. Επίσης πιστεύεται ότι ο κορωνοϊός είναι φιλικός και επιεικής με τις γυναίκες , με δεδομένα τα μικρότερα ποσοστά νοσούντων γυναικών. Οι Γυναίκες υπακούουν περισσότερο στις επιταγές των επιστημόνων ,προστατεύουν την οικογένεια και την κοινωνία και τηρούν τα μέτρα προστασίας ,προσφέρονται ευσυνείδητα και εθελοντικά σε όποιο μετερίζι και αν βρεθούν. (Εθελόντριες Θεσσαλονίκης). Ωστόσο είναι πιο ευαίσθητες στο στίγμα της ασθένειας και φθάνουν ως την αυτοκτονία.(52 χρονη στην Καβάλα 18-11-20)

Επίσης γνωρίζουμε ότι οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία των εργαζομένων στην πρώτη γραμμή :υγεία ,εκπαίδευση ,λιανικό εμπόριο,καθαριότητα και συχνά με χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας και με υψηλό κίνδυνο έκθεσης στον ιό. Είναι η ήπια ισχύς της Πανδημίας.Ο Σόμιπλε σε συνέντευξη του αναφέρει ότι κατά την πανδημία επανεκτιμήθηκε το είδος της εργασίας της γυναίκας ως σημαντικότερο και τούτο μπορεί να την αναβαθμίσει σταδιακά τόσο στον εργασιακό της χώρο όσο και στην κοινωνία . Η πραγματικότητα όμως επιβεβαιώνει τις υπάρχουσες ανισότητες. Οι γυναίκες είναι τα πρώτα θύματα της πανδημίας σύμφωνα με το ΔΝΤ και είναι πιο ευάλωτες .Την πρόοδο που έχει πετύχει το γυναικείο κίνημα τα τελευταία 30 χρόνια όσον αφορά την ισότητα στους εργασιακούς χώρους απειλεί να ανατρέψει η πανδημία, διότι έχει δυσανάλογες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στις γυναίκες .Είναι περισσότερες οι γυναίκες που δουλεύουν σε τομείς που επλήγησαν καίρια :τομέας υπηρεσιών τουρισμού, λιανικών πωλήσεων ,που δεν είναι δυνατή η τηλεργασία και υποχρεώνονται στην ανεργία. Επίσης οι γυναίκες επιτελούν περισσότερη απλήρωτη εργασία στο σπίτι από τους άνδρες ,οι υποχρεώσεις τους κατά την πανδημία σε ότι αφορά τη φροντίδα παιδιών και ηλικιωμένων αυξήθηκαν κάθετα.

Ο κορωνοϊός επέφερε και την εκτεταμένη και υποχρεωτική αύξηση της τηλεργασίας. Η εξ αποστάσεως εργασία είναι διαφορετική εργασία και δε συγκρίνεται με την δια ζώσης. Ο εργαζόμενος θα πρέπει να μάθει, πως θα καταναίμει τον χρόνο του σε προσωπικό, οικογενειακό, επαγγελματικό. Όταν άρχισε η εφαρμογή της τηλεργασίας, έμοιαζε ελκυστική η νέα κατάσταση για τους εργαζόμενους .Καθώς οι μήνες περνούσαν η οπτική των εργαζομένων γυναικών κυρίως αλλά και της επιστήμης για τις συνέπειες της είναι πιο σφαιρική και οδήγησε σε δυσάρεστα συμπεράσματα. Η απουσία σαφών ορίων μεταξύ εργασίας και ξεκούρασης είναι η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν.

Έχουν πραγματοποιηθεί πολλές έρευνες για την τηλεργασία και ιδιαίτερα των γυναικών και καταγράφουν αρνητικές συνέπειες τόσο για την επαγγελματική τους εξέλιξη όσο και για την προσωπική , οικογενειακή και κοινωνική ζωή .Σε Έρευνα της Ε.Ε πάνω από το 1/3 των εργαζομένων τηλεργάζεται στο σπίτι με παιδιά και δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να συγκεντρωθούν την περισσότερη ώρα.

Ωστόσο πολλοί ισχυρίζονται ότι αυξήθηκε η παραγωγικότητα των τηλεεργαζομένων και οι γυναίκες είναι πιο παραγωγικές. Γενικά οφέλη της τηλεργασίας είναι: Προστασία της δημόσιας υγείας, μείωση λειτουργικού κόστους ,αύξηση της παραγωγικότητας ,βελτίωση της δυνατότητας να προσελκύσει ειδικευμένο προσωπικό, ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης

για ΑΜΕΑ, νέες μητέρες .Για τους εργαζόμενους επιφέρει οικονομικά οφέλη, μετακίνηση, έξοδα παράστασης ,χρόνο, διατροφή ,φύλαξη παιδιών, άδειες.

Σε έρευνα του ινστιτούτου εργασίας της ΓΣΕΕ οι εργαζόμενοι είναι επιφυλακτικοί για την τηλεργασία .Ανησυχούν σε υψηλά ποσοστά για τα εργασιακά τους δικαιώματα ,για το ωράριο εργασίας ,για τις αμοιβές ,για την επαγγελματική τους εξέλιξη και την κρίνουν αρνητικά για την προσωπική τους ζωή.

Στην έρευνα του Ελληνοαμερικανικού επιμελητηρίου καταγράφεται ότι,1^ο.η τηλεργασία επιβαρύνει τον προσωπικό χρόνο και των δύο φύλων αλλά περισσότερο της γυναίκας η οποία αυτό το διάστημα συνδέεται ακόμα πιο έντονα με τον παραδοσιακό της ρόλο φροντίδας του σπιτιού και οικογένειας. 2^ο.επηρεάζει τις καθημερινές συνήθειες στις υποχρεώσεις της οικογένειας και τις προοπτικές απασχόλησής της στο μέλλον.3^ο .Η Τηλεργασία με όλες τις μειβόμενες υπηρεσίες του σπιτιού γίνεται τροχοπέδη στη δική της επαγγελματική και προσωπική εξέλιξη.

Έρευνα του Συνδέσμου Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος καταγράφει ότι οι γυναίκες υπέστησαν πολλαπλά πλήγματα ,αύξηση ανεργίας , αύξηση του μη ενεργού πληθυσμού γυναικών διότι αναγκάστηκαν να υποστηρίξουν την οικογενειακή μέριμνα, αύξηση μερικής απασχόλησης, αναστολή εργασίας. Βίωσαν και βιώνουν κοινωνική και οικονομική απομόνωση .Οι οικονομολόγοι επί πλέον προβλέπουν ότι η πανδημία θα επηρεάσει επί μακρόν τις καριέρες των γυναικών ανοίγοντας και την ψαλίδα των αμοιβών .

Η τηλεργασία διαταράσσει την οικιακή ειρήνη ,ο εργαζόμενος βλέπει τον συνάδελφο, τον προϊστάμενο, τον πελάτη να εισβάλλουν στο σαλόνι του, το γραφείο εκτοπίζει το σπίτι, αυτό ενοχλεί από τη φύση της περισσότερο τη γυναίκα που βλέπει ο χώρος της να παραβιάζεται. Ωστόσο λείπει η άμεση επικοινωνία και η συνεργασία, εργασιακή, κοινωνική ,προσωπική ,δε μοιράζεται με τον συνάδελφό τους προβληματισμούς της. ΟΙ τηλεδιασκέψεις είναι ένα φτωχό υποκατάστατο της ζωντανής επικοινωνίας ,χάνεις τα κοινωνικά σημάδια και την ανθρώπινη αλληλεπίδραση.

Για τη γυναίκα χρειάστηκαν πολλά χρόνια και πολλοί αγώνες να βγει από το σπίτι και τώρα υποχρεώνεται σε εγκλεισμό , μοναξιά και ψυχαναγκαστικές συμπεριφορές επιφορτισμένη πολλαπλούς ρόλους και διακατεχόμενη από έλλειψη εμπιστοσύνης ανασφάλεια ,μειώσεις αποδοχών, απολύσεις .Όλα αυτά επέδρασαν αρνητικά στον ψυχισμό της , στην ψυχική της υγεία και κάποιες φορές και στην σωματική. <<Εχω στερηθεί αγκαλιές,ταξίδια ,επαφές , δεν ευνοούνται νέες γνωριμίες και δημιουργία σχέσεων λέει μια φοιτήτρια .>>

Τον πρώτο καιρό όσοι υποχρεώθηκαν να μείνουν σπίτι, τηλεεργαζόμενοι , ή σε υποχρεωτική αναστολή εργασίας ή και χάριν των περιοριστικών μέτρων το είδαν ως ευκαιρία να βρεθούν και να απολαύσουν περισσότερο χρόνο με τους οικείους τους και να επανακαθορίσουν τις σχέσεις τους .Όμως η προσαρμογή στα νέα δεδομένα και η συνεχής τριβή στον ίδιο χώρο έφερε διαφωνίες παλιές και νέες, συγκρούσεις που απεφεύγοντο και κραδασμούς κάποιες φορές ακραίους. ΟΙ γυναίκες είναι σε μεγάλο ποσοστό τα θύματα τέτοιων συμπεριφορών από τους συζύγους και συντρόφους τους , οι οποίοι έφτασαν ως και σε κακοποιητικές πρακτικές .

Η υποχρεωτική συνύπαρξη σε ένα τοξικό οικογενειακό περιβάλλον δύο ανθρώπων που έχει επιβαρυνθεί από το στρες της πανδημίας, τον εγκλεισμό, την ανασφάλεια,τις φοβίες ,δρα ως διαμεσολαβητής στις ενδοοικογενειακές συγκρούσεις και πολλαπλασιάζει τα κρούσματα ενδοοικογενειακής βίας .Ο Π.Ο.Υ ανακοίνωσε ότι αυξήθηκε αλματωδώς η ενδοοικογενειακή βία και οι φεμινιστικές οργανώσεις κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου διότι οι πληροφορίες και καταγγελίες είναι ανησυχητικές με την βία κατά των γυναικών να αυξάνεται και να εντείνεται μέσα στην απομόνωση ,πίσω από τις κλειστές πόρτες των σπιτιών, πολλές φορές παρουσία των παιδιών. Στις γραμμές βοήθειας , συμβουλευτικής και υποστήριξης έχουν αλματωδώς πολλαπλασιαστεί οι κλήσεις γυναικών που ζητούν βοήθεια. Τον Μάρτιο έγιναν

325 τηλεφωνικές κλήσεις και τον Απρίλιο 1770. Ωστόσο η σιωπή ,η ανοχή και η συγκάλυψη διογκώνουν το πρόβλημα της βίας. Με δεδομένο ότι απουσιάζουν ή υπολειτουργούν τα κοινωνικά υποστηρικτικά δίκτυα ,εντάθηκε το ψυχολογικό κόστος ,η συναισθηματική εξάντληση,η κατάθλιψη , η μοναξιά.

Επομένως είναι επιτακτική ανάγκη να στηριχθεί η γυναίκα για να σηκώσει το βάρος της Πανδημίας και μετά το πέρας αυτής ,να θεραπεύσει τα τραύματά της ,να αναγνωριστεί η προσφορά της, ,να επανακάμψει στις δραστηριότητες και διεκδικήσεις της και να ανταποκριθεί στους πολλαπλούς ρόλους της . ΕΙΝΑΙ ΑΛΤΡΟΥΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ.

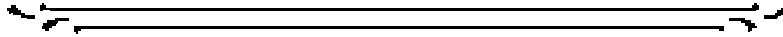
Βιβλιογραφία :Έρευνα του Παν/μιου Αιγαίου , Έρευνα του Παν/μίου Ιωαννίνων.

Έρευνα Ινστιτούτου εργασίας της Γ.Σ.Ε.Ε.

Έρευνα Συνδέσμου Επιχειρηματιών Γυναικών Ελλάδος

Ανακοινώσεις Π.Ο.Υ και φεμινιστικών οργανώσεων.

Αρθρογραφία ημερησίου και περιοδικού τύπου.

ΤΗΛΕΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ 5-12-2020

ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΓΕΝΟΥΣ ΘΗΛΥΚΟΥ.

***** **

B) Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΥΤΗΣ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Εισήγηση: Παπαδοπούλου Αθανασία, Ψυχίατρος, Επιμελήτρια Α Ε.Σ.Υ, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Υπεύθυνη Τμήματος Διασυνδεδετικής Συμβουλευτικής Ψυχιατρικής Β΄ Πανεπιστημιακής Ψυχιατρικής Κλινικής ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ

Με την παρούσα ομιλία θα προσπαθήσω να αναδείξω τις ψυχολογικές επιπτώσεις, που προκύπτουν τόσο από την ίδια την Πανδημία, όσο και από τα αναγκαία μέτρα που ελήφθησαν για τον περιορισμό της διασποράς του ιού, ιδιαίτερα στις γυναίκες.

Από τον Δεκέμβριο του 2019 οπότε και πρωτοεμφανίστηκε ο νέος κορωνοϊός στην πόλη Wahan της Κίνας γρήγορα επεκτάθηκε σε όλη την υφήλιο. Στις 11 Μαρτίου 2020 ο Εθνικός Οργανισμός Υγείας κήρυξε την πανδημία του Covid-19.

Στο πρώτο κύμα του Covid-19 διαγνώστηκαν 5.000.000 νέα κρούσματα και 300.000 άνθρωποι μέχρι το Μάιο του 2020 είχαν χάσει την ζωή τους. Μέχρι τις 4 Δεκεμβρίου 2020 διαγνώστηκαν συνολικά 64.000.000 κρούσματα και καταγράφηκαν 1.500.000 θάνατοι παγκοσμίως.

Από την προηγούμενη εμπειρία μας με άλλες επιδημίες και μάλιστα με αναπνευστικούς ιούς, όπως είναι όπως π.χ. αυτή του SARS, η ψυχική επιβάρυνση τόσο σε ανθρώπους και στις οικογένειες τους που νόσησαν, όσο και στον γενικό πληθυσμό ήταν σημαντική. Σε όλο τον κόσμο, στρατηγικές, όπως είναι η κοινωνική απόσταση και απομόνωση και η γενικότερη εφαρμογή του lockdown (δηλαδή κλειστά μαγαζιά, σχολεία, περιορισμένη κινητικότητα ειδικά των ευπαθών ομάδων, όπως είναι τα άτομα της τρίτης ηλικίας οδήγησαν στην μείωση των κρουσμάτων.

Η κρίση της πανδημίας, όπως ξεκίνησε λοιπόν εδώ και αρκετούς μήνες, αποτελεί μία συνθήκη εξαιρετικά απαιτητική και ένα στρεσογόνο γεγονός συνεχές, που επιδρά αδιάλειπτα και απαιτεί την κινητοποίηση των ψυχολογικών μηχανισμών άμυνας για όλους. Ο πραγματικός κίνδυνος της ασθένειας και του θανάτου διαπλέκεται με φαντασιώσεις καταστροφής, απώλειες και ματαιώσεις που ο κάθε άνθρωπος φέρει. Ως εκ τούτου, διακινούνται φόβοι και ανησυχίες.

Ψυχολογικές επιπτώσεις, λοιπόν, απορρέουν όχι μόνο από την αβεβαιότητα για το μέλλον και τις διαταραχές στα δίκτυα κοινωνικής υποστήριξης (πχ οι γιαγιάδες και οι παππούδες για την προστασία τους απομακρύνθηκαν από τα εγγόνια με αποτέλεσμα οι γονείς να χάσουν την στή-

ριξη τους στην φροντίδα των παιδιών), αλλά και από σημαντικές οικονομικές δυσκολίες, αλλαγές στην καθημερινότητα λόγω των περιορισμών στην μετακίνηση και την κοινωνική απόσταση, φόβους σωματικής ασφάλειας, καθώς και από την εμπειρία ασθένειας και θανάτου μέσα στην οικογένεια και στους φίλους.

Οι γυναίκες, λοιπόν, καλούνται να ανταποκριθούν σε νέα δεδομένα. Όπως χαρακτηριστικά έχει περιγραφεί, η γυναίκα επιστρέφει στον χώρο του σπιτιού στα πλαίσια της τηλεργασίας διατηρώντας παράλληλα όλες τις υποχρεώσεις της λειτουργίας μίας οικογένειας και του εργασιακού της ρόλου. Τα επίπεδα του άγχους είναι υψηλά και εκείνη καλείται να στηρίξει όλους τους άλλους, πολλές φορές να λειτουργήσει ως κυματοθραύστης στα όσα τρομακτικά και απειλητικά διαμείβονται. Οι ρόλοι της πολλοί και διαφορετικοί πρέπει να συγκεραστούν σε νέα δεδομένα, τόσο χωρικά όσο και χρονικά. Η προσπάθεια της να συνδυάσει τον ρόλο της μητέρας με εκείνον της εργαζόμενης που έχει διαδικτυακές συναντήσεις αυξάνει το στρες. Γενικότερα, γνωρίζουμε ότι οι γυναίκες έχουν υψηλότερα επίπεδα κατάθλιψης και άγχους από τους άνδρες, γεγονός που τις καθιστά πιο ευάλωτες στις υπάρχουσες συνθήκες. Οι εναλλαγές στις ανάγκες που δημιουργούνται μέσα στο σπίτι είναι εξαιρετικά γρήγορες. Μία συνομιλία επαγγελματική μπορεί να γίνεται παράλληλα με το διάβασμα του παιδιού ή την προετοιμασία του φαγητού. Απαιτούνται εναλλαγές της προσοχής πολύ γρήγορες σε διαφορετικούς στόχους. Ο ψυχικός χρόνος που χρειάζεται για να μεταβεί στον άλλο ρόλο είναι ελάχιστος, ενώ απαιτήσεις πολλές φορές αντιφατικές διαπλέκονται σε σύντομο χρονικό διάστημα πχ. όταν επιστρέφουμε από την δουλειά μας, ο χρόνος της επιστροφής στο αυτοκίνητο ή στο λεωφορείο δίνει στον ψυχισμό την δυνατότητα να μετακινήσει την προσοχή και την δράση προς καινούργιες κατευθύνσεις. Τώρα που ο χρόνος αυτός έχει εκμηδενιστεί η γυναίκα καλείται να συγκεράσει διαφορετικά πράγματα τα οποία μπορεί να ακολουθούν το ένα το άλλο ή να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα, γεγονός που επιτείνει το άγχος.

Οι γυναίκες, λοιπόν, έχουν δύο φορές περισσότερες πιθανότητες από τους άνδρες να υποφέρουν από διαταραχές της διάθεσης, δηλαδή από άγχος και κατάθλιψη. Αυτές οι διαφορές μεταξύ των φύλων τεκμηριώνονται παγκοσμίως. Εκτός από τα υψηλότερα ποσοστά συναισθηματικών διαταραχών που πληρούν πλήρη διαγνωστικά κριτήρια, το υποκλινικό άγχος και τα συμπτώματα κατάθλιψης είναι επίσης πιο συχνά στις γυναίκες. Μάλιστα, μελέτες έχουν δείξει ότι οι γυναίκες είναι πιο πιθανό να παρουσιάσουν διαταραχές της διάθεσης, άγχος και κατάθλιψη κατά τη διάρκεια περιόδων όπως η εφηβεία, η εμμηνόπαυση, περιεμμηνορρησιακά και κατά την λοχεία.

Πράγματι, οι γυναίκες έγκυες και σε λοχεία αυτήν την περίοδο της πανδημίας έρχονται αντιμέτωπες με επιπρόσθετα άγχη. Επιβαρύνονται πέρα από το αυτονόητο που είναι η ανάληψη της φροντίδας ενός παιδιού με τις δυσκολίες και τις ανασφάλειες που συχνά εκινούνται. Η εγκυμοσύνη και η βρεφική φροντίδα είναι περίοδοι με υψηλά επίπεδα στρες για τις γυναίκες σε σχέση με την έλλειψη ύπνου, τις χρονικές απαιτήσεις, την οικογενειακή προσαρμογή σε μία

νέα συνθήκη και την οικονομική πίεση. Μελέτες δείχνουν ότι έγκυες γυναίκες στην εποχή COVID-19 που είχαν προηγούμενη ψυχιατρική διάγνωση ή χαμηλό εισόδημα είναι πιο επιρρεπείς σε αυξημένη δυσφορία και ψυχιατρικά συμπτώματα.

Η πανδημία της νόσου του Covid-19 έχει προκαλέσει τεράστια ψυχολογική επίδραση παγκοσμίως. Σε μία μεγάλη ανασκόπηση και μετανάλυση μελετών από την Κίνα, οι Luo και συν. (2020) μελέτησαν το ψυχολογικό αντίκτυπο του ιού, τόσο σε εργαζόμενους στην υγειονομική περίθαλψη, όσο και στον γενικό πληθυσμό στην κοινότητα. Σε αυτήν συμπεριελήφθηκαν μελέτες ασθενών ευάλωτων στην προσβολή από τον ιό, ενώ υπήρξαν ορισμένα χαρακτηριστικά αποτελέσματα. Να πούμε ότι η μελέτη αυτή συμπεριέλαβε σχεδόν το σύνολο των μελετών που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 1 Νοεμβρίου 2019 έως 25 Μαΐου 2020 (συμπεριελήφθησαν 162 μελέτες από 17 χώρες). Τα αποτελέσματα των μελετών αυτών αναλύθηκαν και φάνηκε ότι τα ποσοστά του άγχους και της κατάθλιψης ήταν 33% και 28% αντίστοιχα στην δεδομένη χρονική στιγμή. Η επικράτηση του άγχους και της κατάθλιψης ήταν υψηλότερη στους ασθενείς με προϋπάρχοντα ιατρικά προβλήματα (καρκίνος, διαβήτης, ψυχιατρικά προβλήματα, επιληψία) και λοίμωξη Covid-19 και ήταν παρόμοιο μεταξύ των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και του κοινού.

Οι συνήθειες παράγοντες κινδύνου για αυτήν την ψυχολογική επιβάρυνση περιλάμβαναν το γυναικείο φύλο, μεταξύ των υγειονομικών τις νοσηλεύτριες και όσοι εργάζονταν στην πρώτη γραμμή, δηλαδή στην φροντίδα των ασθενών με τον ιό, χαμηλότερη κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το να είναι κανείς ευάλωτος στην προσβολή από τον ιό (πχ να έχει επιβαρυσμένη υγεία ή να έχει έρθει σε επαφή με ασθενείς από τον ιό), καθώς και το να είναι κανείς απομονωμένος κοινωνικά.

Έχει σημασία να αναφέρουμε ότι η μελέτη αυτή κατέδειξε ως προστατευτικούς παράγοντες έναντι της ψυχολογικής δυσφορίας την οικογενειακή στήριξη, το να υπάρχουν επαρκείς ιατρικοί πόροι, το να έχει κανείς αποτελεσματικά και καλά οργανωμένα συστήματα υγείας, το να έχει αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης και ελέγχου κατά της πανδημίας, καθώς και η ενημέρωση και πρόσβαση σε ακριβείς πληροφορίες και το να λαμβάνει κανείς μέτρα πρόληψης.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που αφορά στις ψυχολογικές επιπτώσεις των γυναικών κατά την περίοδο της πανδημίας είναι η βία που μπορεί να αντιμετωπίσουν στο σπίτι. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας: Σε παγκόσμιο επίπεδο 1 στις 3 γυναίκες βιώνουν σωματική ή / και σεξουαλική βία κάποια περίοδο στη διάρκεια της ζωής τους. Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας κατά των γυναικών και η εξάλειψή της αποτελεί πυρηνικό στοιχείο για την πραγμάτωση της ισότητας των δύο φύλων και την παύση των διακρίσεων κατά των γυναικών.

Η ενδοοικογενειακή βία δυσανάλογα υψηλά αφορά κυρίως τις γυναίκες, έχοντας σωματικές, σεξουαλικές, ψυχολογικές και οικονομικές διαστάσεις. Επίσης, περιλαμβάνει πειστικές και ελεγκτικές δράσεις ή συμπεριφορές που υφίσταται ένας άνθρωπος. Η Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών του 1993 για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, αναγνώρισε ότι η βία κατά

των γυναικών είναι σημαντικό ζήτημα για την διεθνή δημόσια υγεία, την κοινωνική πολιτική και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η τρέχουσα πανδημία Covid-19 είναι μια εποχή που τα περισσότερα βασικά δικαιώματα των γυναικών διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο. Κατά την διάρκεια αυτής της πανδημίας, το σπίτι μπορεί να γίνει ένα πολύ επικίνδυνο μέρος για τις γυναίκες θύματα βίας, ακριβώς επειδή πρέπει λόγω των περιοριστικών μέτρων για την πανδημία να παραμένουν με έναν βίαιο σύντροφο όλη την ημέρα στο σπίτι, ενώ είναι πιθανόν να μην έχουν εύκολη πρόσβαση σε άλλα άτομα που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν προστατευτικά και υποστηρικτικά. Η πιθανή σύνδεση της βίας αυτής και της περιόδου της πανδημίας σχετίζεται με ορισμένους παράγοντες. Σε μία χαρακτηριστική μελέτη των Mazza και συν. (2020), οι παράγοντες αυτοί που αναφέρονται περιλαμβάνουν την κοινωνική απομόνωση, την έκθεση σε οικονομική και ψυχολογική πίεση, την αύξηση όλων των αρνητικών μηχανισμών αντιμετώπισης της υπάρχουσας κατάστασης (όπως κατάχρηση αλκοόλ, ένας σύζυγος που πίνει μπορεί να γίνει και κακοποιητικός) και η αδυναμία πρόσβασης σε μηχανισμούς υποστήριξης ή η αδυναμία να ξεφύγει μία γυναίκα από έναν κακοποιητικό σύζυγο επιπροσθέτως και λόγω παραγόντων, όπως είναι πρακτικοί περιορισμοί της καραντίνας, όπως περιορισμοί στα ταξίδια κτλ.

Ήδη από την αντίστοιχη επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά της Γυναίκας και της Ενδοοικογενειακής Βίας έχει εκδοθεί δήλωση που προειδοποιεί τα κράτη μέλη για το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας παροτρύνοντας τους να ενισχύσουν τις απαντήσεις τους σε αυτήν την δύσκολη περίοδο.

Εδώ θα ήθελα να σημειώσω ότι οι μελέτες λένε ότι οι ασθενείς με σοβαρές ψυχικές διαταραχές βρήσκονται σε αυξημένο κίνδυνο για να γίνουν θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Μάλιστα, σε μία μελέτη των Ogam και συν. του 2013, φάνηκε ότι μεταξύ των ψυχιατρικών ασθενών, το ποσοστό των γυναικών που σε κάποια στιγμή της ζωής τους έχουν γίνει θύματα ενδοοικογενειακής βίας είναι 33% στις εξωνοσοκομειακές ασθενείς και 30% στις ενδονοσοκομειακές ασθενείς. Επίσης, η ψυχική διαταραχή μπορεί να αποτελεί απόρροια της κακοποίησης περιλαμβάνοντας την διαταραχή του μετραυματικού στρες, τις αγχώδεις και καταθλιπτικές διαταραχές, την αυτοκτονικότητα και την κατάχρηση αλκοόλ και άλλων ψυχοδραστικών ουσιών. Κατά την διάρκεια της πανδημίας έχει φανεί ότι τα αιτήματα στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, παρά τα αυξανόμενα επίπεδα ψυχικής καταπόνησης, ψυχιατρικών προβλημάτων και κακοποίησης αρχικά είχαν μειωθεί. Φαίνεται ότι πολλοί άνθρωποι εξαιτίας του φόβου ότι θα προσβληθούν από τον ιό αποφεύγουν τις υπηρεσίες διά ζώσης. Στα πλαίσια μίας θεραπευτικής σχέσης και κατά την διάρκεια μίας ψυχιατρικής συνέντευξης, πολλές φορές, μπορεί να αποκαλύπτονται τέτοια ζητήματα κακοποίησης, οπότε αν δεν έχουν την ευκαιρία αυτής της επικοινωνίας παραμένουν χωρίς βοήθεια. Ένα άλλο ζήτημα παγκοσμίως που συζητιέται είναι η αποδυνάμωση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας από τον επανασχεδιασμό και την αξιοποίηση των ανθρωπίνων πόρων στην λεγόμενη πρώτη γραμμή αντιμετώπισης του ιού, μέσω της μετακίνησης του προσωπικού των υπηρεσιών αυτών για την φροντίδα ασθενών που έχουν προσβληθεί από

τον ιό. Κάτι τέτοιο ενέχει πολλούς κινδύνους για την επαρκή φροντίδα των ψυχιατρικών ασθενών, δη των γυναικών με ψυχικές ασθένειες που έχουν υποστεί βία. Επίσης, σε παγκόσμια κλίμακα θα μπορούσε να πει κανείς σε ότι αφορά τις φιλανθρωπικές οργανώσεις, ο τομέας των οποίων παρέχει εκτεταμένα υποστήριξη στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας και στα άτομα με ψυχική ασθένεια αντιμετωπίζουν πολλούς περιορισμούς που θα μπορούσαν να διευρυνθούν περαιτέρω στα πλαίσια μιάς προβλεπόμενης οικονομική ύφεσης. Οποιαδήποτε σημαντική συστολή αυτού τομέα θα εμπόδιζε σε μεγάλο βαθμό την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες των θυμάτων της ενδοοικογενειακής βίας και των ψυχιατρικών ασθενών. Επίπρόσθετα, οι Gulatti και Kelly, 2020, προτείνουν η ενίσχυση των υπηρεσιών ψυχικής υγείας αυτήν την περίοδο σε συνδυασμό με την παροχή της δυνατότητας πρόσβασης σε υπηρεσίες συμβουλευτικής διαδικτυακά ή τηλεφωνικά με περαιτέρω σχεδιασμό ενός δικτύου για ψυχιατρική αξιολόγηση και υποστήριξη των γυναικών θυμάτων οικογενειακής βίας, παράλληλα με έναν σχεδιασμό πρόληψης ακραίων συμβαμάτων βίας, όπως είναι οι ανθρωποκτονίες και οι αυτοκτονίες. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας προειδοποιεί ότι οι γυναίκες που είναι μετανάστριες ή πρόσφυγες, εκείνες που ζουν σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, οι ηλικιωμένες γυναίκες και οι γυναίκες με αναπηρία διατρέχουν ιδιαίτερα κίνδυνο να υποστούν βία και ενδέχεται να επηρεαστούν περισσότερο κατά την διάρκεια της πανδημίας.

Τέλος, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που αφορά στην πρόληψη παθολογικών νοσημάτων των γυναικών που φαίνεται να τίθεται επι κινδύνω αυτόν τον καιρό, εξαιτίας της επιλογής πολλές φορές να αναβληθούν εξετάσεις, λόγω του φόβου έκθεσης στον ιό σε περίπτωση που κάποια επισκεφτεί μία μονάδα υγείας. Η πρόληψη και η δυνατότητα πρόσβασης σε συνδεδεμένες υπηρεσίες υγείας, αυτήν την περίοδο, είναι κριτικής σημασίας στο να συνεχιστεί αδιάλειπτος ο πόλεμος κατά του καρκίνου του μαστού.

Παράλληλα, και τα ιδιαίτερα ζητήματα των γυναικών ασθενών που πάσχουν από καρκίνο αποτελούν ένα πεδίο εγρήγορσης και συνεχούς προσπάθειας.

Κυριαρχούν συναισθήματα όπως, άγχος για τις επιπτώσεις εάν κολλήσουν και πως αυτό μπορεί να επηρεάσει στην θεραπεία του καρκίνου οδηγώντας σε πιθανή αναβολή. Επίσης, υπάρχει ανησυχία και φόβος για πιθανές καθυστερήσεις σε διαγνωστικές εξετάσεις ή στα χειρουργεία ή ακόμη και αναβολές αυτών εξαιτίας ακριβώς της επιβάρυνσης του συστήματος υγείας από τον ιό.

Θα ήθελα να αναφερθώ σε μία ακόμη ενδιαφέρουσα έρευνα. Στην έρευνα αυτή, μελέτησαν πως ο Covid-19 επηρεάζει την θεραπευτική διαδικασία σε ασθενείς που πάσχουν από καρκίνο και που είναι υπό αγωγή ακτινοβολιών.

Αυτή η έρευνα μελέτησε την ασυνέπεια και τις αναβολές των ασθενών στα ραντεβού που είχαν για να προβούν σε ακτινοβολίες συσχετίζοντας τις με τον Covid-19. Αξιολόγησε επίσης τον χρόνο που έκαναν οι ασθενείς για να επιστρέψουν μετά την αναβολή τους λόγω του Covid-19 και διερευνήθηκαν οι λόγοι που επηρέασαν αυτήν την αναβολή.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο βαθμός αναβολής των ακτινοβολιών αυξήθηκε σημαντικά κατόπιν της εμφάνισης του πρώτου κρούσματος. Ο φόβος για τον ιό καταγράφηκε ως ο τρίτος πιο συχνός λόγος για την αναβολή των ακτινοβολιών. Η αναβολή λόγω του φόβου για τον ιό ήταν σημαντικά πιο συχνή σε γυναίκες ασθενείς απ' ότι σε άντρες. Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνονται από την διεθνή βιβλιογραφία στην οποία μελετάται το άγχος και η κατάθλιψη σε ασθενείς με καρκίνο παχέους εντέρου, αφού ότι οι γυναίκες με αυτόν τον καρκίνο φαίνεται να έχουν διπλάσιες πιθανότητες να βιώσουν άγχος σε σύγκριση με τους άνδρες.

Η ηλικία των ασθενών φάνηκε να επηρεάζει και τη διάρκεια αναβολής, με αποτέλεσμα οι μεγαλύτεροι σε ηλικία ασθενείς (≥ 60 έτη) να επιστρέφουν για να ολοκληρώσουν τις ακτινοβολίες πολύ αργότερα σε σχέση με τους ασθενείς κάτω των 50 ετών.

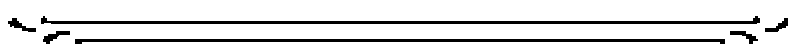
Τέλος, η έρευνα έδειξε ότι η τηλεϊατρική βοήθησε πολύ στην μείωση του φόβου λόγω του κορωνοϊού, άρα θα μπορούσαμε να την αξιοποιήσουμε σαν πιθανή λύση για να μειωθούν οι αναβολές των θεραπειών λόγω του Covid-19 στο μέλλον.

Σε όλα αυτά που ήδη συζητήθηκαν, τελειώνοντας, θα ήθελα να προσθέσω ορισμένους τρόπους αντιμετώπισης του άγχους που περιλαμβάνουν:

- Την τήρηση καθημερινών δραστηριοτήτων και την φυσική άσκηση σε συνδυασμό με την φροντίδα για υγιεινή διατροφή.
- Επικοινωνία και σύνδεση ουσιαστική με τους αγαπημένους μας.
- Αναζήτηση τρόπων και πηγών για προσφορά χαράς και συμμετοχής σε συλλογικές δράσεις που θα ενισχύσουν το αίσθημα αλληλεγγύης, καθώς και το αίσθημα του "ανήκειν", προκειμένου να καταπολεμηθούν συναισθήματα ανασφάλειας, μοναξιάς και απομόνωσης.
- Αναζήτηση βοήθειας σε ειδικούς ψυχικής υγείας (ψυχιάτρους και ψυχολόγους).

Οι μελέτες δείχνουν ότι σε ατομικό επίπεδο το να παίρνει κανείς ο ίδιος μέτρα προστασίας μπορεί να λειτουργήσει προφυλακτικά και να μειώσει την ψυχική επιβάρυνση.

Η κοινωνική απομόνωση και η μοναχικότητα ξέρουμε ότι συνδέονται με το άγχος και την κατάθλιψη, οπότε παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να βοηθήσουν πιστεύω ότι κατεξοχήν έχουν να κάνουν με την επικοινωνία, με την επικοινωνία με φίλες και το μοίρασμα όσων συμβαίνουν. Αυτό που λέγεται women network μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά και ανακουφιστικά, να πάρει δύναμη η κάθεμια και να μειωθεί το άγχος. Η ομιλία αυτή νομίζω ότι διαμείβεται ακριβώς σε αυτό το πλαίσιο, είναι στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης μία πρωτόγνωρης κατάστασης για όλες μας και δίνει την ευκαιρία να σκεφτούμε και να αναζητήσουμε εκείνους τους τρόπους που θα μπορούσαν να μετριάσουν την ψυχική επιβάρυνση. Η κάθεμια μας φέρνει τις γνώσεις και τις δεξιότητες της από την δική της προσωπική πορεία, προκειμένου να συγκεραστούν και να απαρτιωθούν σε λύσεις, τόσο σε συλλογικό, όσο και σε ατομικό επίπεδο.

Καλό είναι να τα σημειώνουμε

4 πράγματα που εφηύραν γυναίκες

(άσχετα με το πώς κατέληξαν από διάφορες ατυχίες και απάτεωνιές... οι παρακάτω γυναίκες έδειξαν τόσο ικανό είναι το γυναικείο μυαλό! (Πηγή Lifestyle 14-10-19)

* Υαλοκαθαριστήρες

Κατά τη διάρκεια ταξιδιού στη Νέα Υόρκη, η Maria Anderson από την Alabama παρατήρησε ότι ο οδηγός τρόλεϊ δεν μπορούσε να δει καλά από το τζάμι, λόγω χιονόπτωσης. Μέχρι τότε, οι οδηγοί έπρεπε να ανοίξουν το παράθυρο για να το καθαρίσουν! Ως λύση, η Anderson σχεδίασε βραχιόνες από ξύλο και καουτσούκ που θα έσπρωχναν τη βροχή και το χιόνι από το παράθυρο με την έλξη όμως μοχλού. Είπαν τότε (1903) ότι η εφεύρεση δεν ήταν πρακτική, όμως εκεί βασίστηκε το μεταγενέστερο σχέδιο...

* Φλας

Η Florence Lawrence ήταν λάτρης των αυτοκινήτων και σχεδίασε το πρώτο σήμα στροφής του αυτοκινήτου, το οποίο με το πάτημα ενός κουμπιού ανασήκωνε ένα εξάρτημα για να δείξει την στροφή που θα έπαιρνε το αυτοκίνητο!

* Μονοπώλιο

Γεννημένη το 1866, η Elizabeth Magie επηρεάστηκε από το βιβλίο Henry George του 1879, "Progress and Poverty". Ελπίζοντας πως θα μπορούσε να αποδείξει ότι ο ανεξέλεγκτος καπιταλισμός κάνει τους φτωχούς φτωχότερους, ενώ οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι, η Magie κατοχύρωσε το παιχνίδι The Landlord's Game το 1904. Η Magie ήλπιζε πως με το παιχνίδι αυτό θα ήταν προφανές ότι η αντιμονοπωλιακή επιλογή ήταν καλύτερη - και κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού και στην πραγματική ζωή. Δυστυχώς για τη Magie, ένας άνεργος με το όνομα Charles Darrow έσπασε την ιδέα της στη δεκαετία του 1930 και πούλησε το παιχνίδι της ως δικό του στους αδελφούς Parker, κερδίζοντας εκατομμύρια σε δικαιώματα...

* Πλυντήριο πιάτων

Το πρώτο πλυντήριο πιάτων (μηχανοκίνητο) εφεύρε η Josephine Cochrane σε ένα υπόστεγο πίσω από το σπίτι της και έλαβε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας το 1886.

***** **

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Η Εκτελεστική Επιτροπή του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων (Ε.Σ.Ε.) σας προσκαλεί την 15η Ιανουαρίου 2021 ημέρα Παρασκευή και ώρα 18.00 σε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα:

"COVID 19 - ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΕΜΒΟΛΙΟ Η ΕΛΠΙΔΑ ΜΑΣ"

Ομιλίες:

- 1) "COVID-19 Ένα χρόνο μετά: Τα βήματα για την θεραπεία και την πρόληψη και η προοπτική του εμβολίου". Γαρυφαλλιά Πουλάκου, Παθολόγος – Λοιμωξιολόγος, Επίκουρη Καθηγήτρια Παθολογίας Ε.Κ.Π.Α., Γ΄ Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Γ.Ν.Ν.Θ.Α. "Η ΣΩΤΗΡΙΑ".
- 2) "Συνταγματικά ζητήματα της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού σε περίοδο Πανδημίας"
Φερενίκη Παναγοπούλου-Κουτνατζή, Επίκουρη Καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου, μέλος της Ε.Ε. του Ε.Σ.Ε.

Συντονισμός: Ειρήνη Παναζή-Μελίστα, Πρόεδρος Ε.Σ.Ε. και Μαρία Βασιλειάδου, Μέλος Ε.Ε. του Ε.Σ.Ε.

Θα επακολουθήσει συζήτηση, ερωτήσεις και απαντήσεις.

Για να παρακολουθήσετε την εκδήλωση ακολουθείστε τον σύνδεσμο :<https://minedu-secondary.webex.com/minedusecondary/j.php?MTID=m38be711ae9636bca55122dafddfa8991>